

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SKOLEPRG

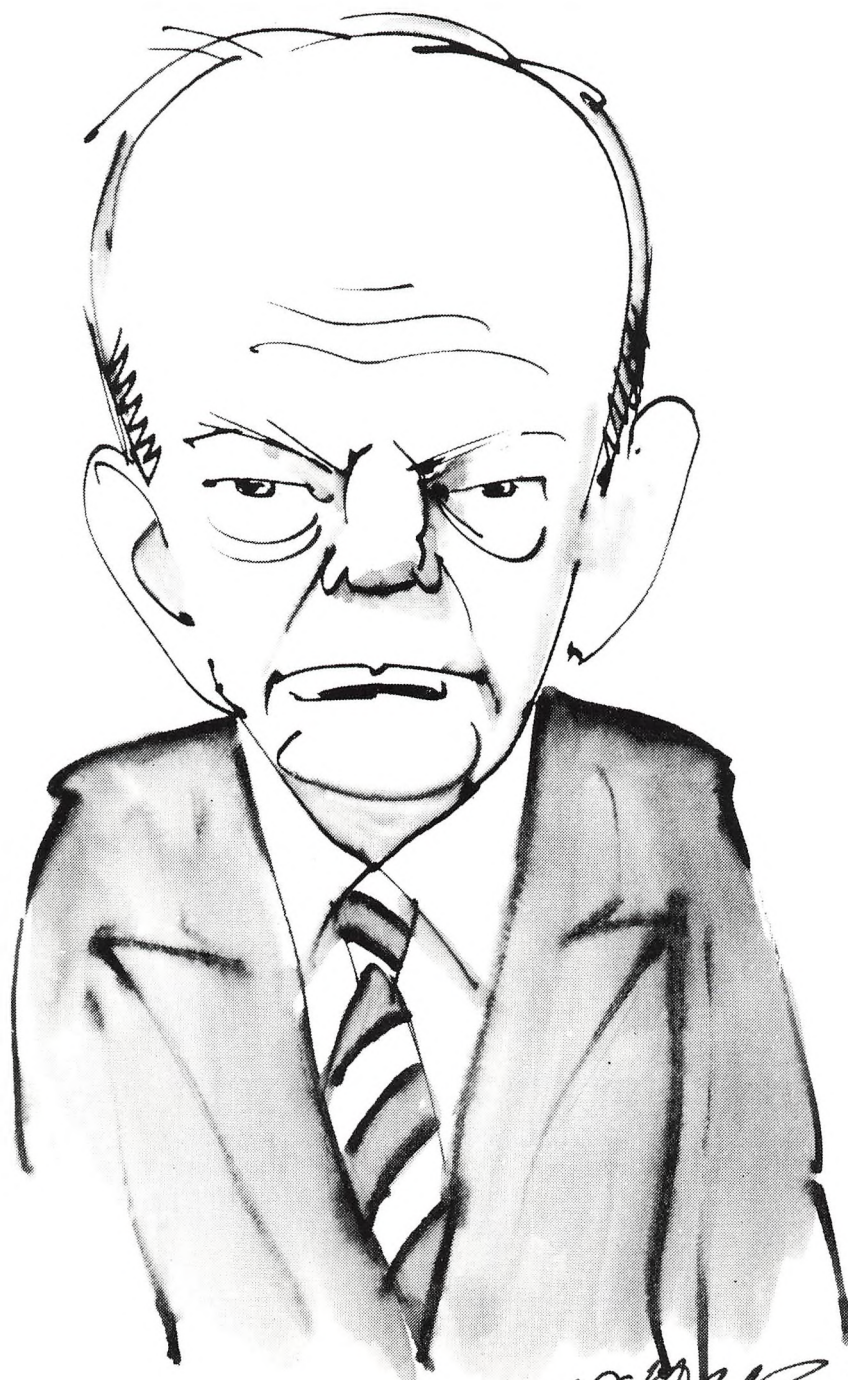
HERLOVIANEREN

MEDLEMIS-
BLAD
FOR
HERLOVIANERSAMFUNDET

73. ÅRGANG

NUMMER 90

JUNI 1995

[Handwritten signature] 95

Forstanderen

Herlovianer samfundet

BESTYRELSEN:

Formand:

Direktør Thomas E. Jermiin ('59)
Bernstorffsvej 176
2920 Charlottenlund
31 63 66 67
Kontor: 33 93 05 30

Næstformand:

Direktionssekretær
Aase Randstoft ('74)
Duevej 24,6
2000 Frederiksberg
31 19 12 29

Kasserer:

Advokat (H) Tyge Jesper Rothe ('75)
Viggo Rothesvej 29
2920 Charlottenlund
31 62 96 60
Kontor: Vognmagergade 7, 3.
1120 København K.
33 13 11 12

Sekretær:

Næstformanden

Medlemslistefører:

EDB-konsulent Carsten Lemche ('87)
H. C. Ørstedsvvej 22 A, mezz. th.
1879 Frederiksberg C
33 25 22 11. Fax 33 25 22 77

Medlemmer iøvrigt:

Kaj Vang-Lauridsen ('74)
Stud. jur. Michael P. Willumsen ('89)
Stud. jur. Mikkel Rohde ('88)

Revisor:

Cand. jur.
Henrik Lerche ('59)

Suppleant:

Cand. jur.
Peter Varming ('59)

Decisor:

Professor, dr. med.
Mogens Andreassen ('29)

Suppleant:

Direktør, civilingeniør
Ebbe Christensen ('43)

Æresmedlemmer:

Professor, dr. jur.
Flemming Tolstrup ('24)
Chefredaktør, cand. theol.
Kaj Dorph-Petersen ('43)
Advokat (H)
Jan Trier ('58)

KONTINGENTER - 8 yngste årgange kr. 125,- - Andre kr. 250,-

Engangskontingent:

Alder:	10	20	30	40	50	60	70	80
0		5.830	5.000	4.170	3.330	2.500	1.670	830
1		5.750	4.920	4.080	3.250	2.420	1.580	750
2		5.670	4.830	4.000	3.170	2.330	1.500	670
3		5.580	4.750	3.920	3.080	2.250	1.420	580
4		5.500	4.670	3.830	3.000	2.170	1.330	500
5		5.420	4.580	3.750	2.920	2.080	1.250	420
6		5.330	4.500	3.670	2.830	2.000	1.170	330
7		5.250	4.420	3.580	2.750	1.920	1.080	250
8	6.000	5.170	4.330	3.500	2.670	1.830	1.000	Gratis
9	5.920	5.080	4.250	3.420	2.580	1.750	920	

Eksempel: Hvis man er 48 år, er engangskontingentet 3.500 kr.

Herlovianeren

Redaktion:

Oberst N.E.A. Møller ('41)
Slotsgade 80
5953 Tranekær
62 59 17 00 (tillige fax)

Personaliaredaktør:

Direktør
Svend Bahn Sanger ('74)
Hillerødvej 134 A
3300 Frederiksværk
47 77 75 50 (tillige fax)

Indleveringsterminer:

1. februar til marts nr.
1. maj til juni nr.
1. september til okt. nr.
1. november til december nr.
*Personalia en uge à 10 dage
tidligere.*

Adresseforandringer:

Medlemslisteføreren

Tryk:

Dagbladets Trykservice
4100 Ringsted

ISSN: 0901-7712

Herlovianersamfundets ordinære generalforsamling *onsdag den 15. marts 1995*

Til Herlovianersamfundets ordinære generalforsamling 1995 var mødt 27 medlemmer.

1. Valg af dirigent

Bestyrelsen havde foreslået som dirigent Axel Kierkegaard, som blev valgt med applaus.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovlig og gyldigt indkaldt og gav herefter ordet til formanden, Thomas Jermin.

2. Formandens beretning

Generalforsamlingen rejste sig og mindedes de i året døde herlovianere.

»Den netop udkomne medlemsfortegnelse viser 901 medlemmer af Herlovianersamfundet, en tilbagegang på ca. 10%. Imidlertid har vi foretaget den ændring, at de, der endnu ikke i januar havde betalt sidste års kontingent - trods gentagne rykkere - ikke er kommet med på listen. Og det har været fornøjeligt at fornemme de røde ører hos dem, der har ringet og gjort vrøvl over, at de pludselig ikke stod som medlem mere!

På to dage nær er det et år siden, vi sidst mødtes her til generalforsamling, og i det år har bestyrelsen afholdt 4 ordinære bestyrelsesmøder, hvor vi - som vi plejer - blandt andet har diskuteret og tilrettelagt Samfundets arrangementer. Som det i hvert fald vil være russerne bekendt, droppede vi i år Rusfesten, ganske simpelt fordi vi de senere år desværre kun har haft lille tilslutning til den aften. Til gengæld synes vi selv, at vi havde stor succes med Mortens Aften, som i 1994 blev holdt på Restaurant Pasta Basta i Valkendorfgade her i København. Stedet, maden og vinen var fortræffelig, og lektor Lars Bardram gjorde os den glæde at være til stede og holdt et glimrende, causerende foredrag om det Dek, der så

skammeligt blev solgt til Odense Universitet i 60'erne, og det Dek, Bardram nu er ansvarlig for, og som nu er ved at blive bygget op igen. Der deltog rigtig mange unge, men for en anden gangs skyld vil jeg opfordre også de lidt ældre medlemmer af Samfundet til at give sig selv den oplevelse, det er at høre et godt indlæg dernede fra og få en i det hele taget god aften til en overkommelig pris for den enkelte.

Trollefesten blev i år afholdt lørdag, den 21. januar med 136 feststemte og -klædte deltagere. Såvel forstanderen som Heis glædede os ved deres tilstedeværelse, og Heis' Trolletale, som er givet i den seneste udgave af Herlovianeren, var for mig en yderligere bekræftelse på, at skolens øverste ledelse fandt den rette mand til jobbet, da den ansatte Klaus Eusebius Jakobsen som rektor. Det og Herlovianersamfundet og skolen vender jeg om lidt tilbage til. I bestyrelsen var vi ikke imponerede over Langelinie Pavillonens formåen og behandling af os i år, så selvom beliggenhed, lokalefaciliteter og duft af fordums fornemhed stadig kan tale for stedet, vil vi ikke love, at næste års Trollefest finder sted dér.

Som i tidligere år har jeg haft det privilegium at være indbudt til at deltage i mange af Skolens arrangementer. Jeg kan nævne Dimissionen, Fugleskydningen naturligvis, Komediabal, 13. og 14. januar, Gøyebal og Forårskoncert.

Slott ('64) sidder snart på en anseelig pengekasse, som formand og kasserer i »frokostklubben«, hvor 10-20 gammelherlovianere mødes hver den første tirsdag i måneden kl. 12 i Tivolihallen, Vestervoldgade 91. Prøv selv at gå derhen. Det er et par meget hyggelige timer med god og åben diskussion, man kan tilbringe der. Hans Ole Knudsen ('58) styrer golfturneringen i forbindelse med Fugle-

skydningen, og Jesper Rothe ('75) indkasserer hvert år på Kr. Himmelfartsdag i Fik-Fak turneringen i Charlottenlund Skov en dårlig skulder i heroisk forsøg på, at herlovianerne vinder slaget mod soranerne.

Herlovianerens redaktør, N.E.A. Møller ('41), har op til denne generalforsamling skrevet følgende til mig:

»Herlovianeren er i 1994 som sædvanligt udkommet med 4 numre, i dette år omfattende i alt 84 sider. I tilslutning hertil er der udsendt den årlige medlemsliste. Det bør i den forbindelse bemærkes, at flyttemeddelelser og andre informationer til denne ikke skal sendes til bladet, men til medlemslisteføreren. Medlemmerne har som altid før været flinke til at imødekomme redaktørens opfordringer til at bidrage med stof. Derimod sker det kun ret sjældent, at der frivilligt indsendes noget. Jens Hage har afsluttet sin forsideserie med forstandere og hørere. Den er fra indeværende år afløst af en lovende serie med tegninger af gamle herlovianere. Men endnu har ingen indsendt forlæg til sådanne tegninger. Dette tilskyndes man at gøre. Bemærk, at sådanne bidrag sendes til redaktøren (ikke direkte til Jens Hage). Indsendelse af personaliastof går ret pænt. Savner man noget, kan man måske spørge sig selv, hvorfor man ikke har meddelt noget om det manglende«. Redaktøren sidder på det fjerne Langeland, hvorfor han ikke er til stede her, men har bedt om, at generalforsamlingen vil modtage hans bedste hilsener og tak for god støtte i det forløbne år.

Tak N.E.A., for din som sædvanligt store indsats. Og tak til Svend Bahn Sanger ('74) for dit prisværdige arbejde som personaliaredaktør.

N.E.A. har også skrevet til mig om status vedrørende »Dimitterede fra Herlufs-

holm«, og siger her, at det er hans hensigt at afslutte indsamlingen af oplysnings-skemaer inden for de nærmeste måneder - med uvurderlig støtte fra oberstinden, hvis indsats vi er meget taknemmelige for. Ud af 3.200 dimittender har dags dato skønmæssigt 2.500-2.750 afleveret mere eller mindre fyldige oplysninger. Dette er altså sidste udkald for de sløveste, for når indsamlingen er stoppet, skal endelig redaktion, korrekturlæsning, finansiering og produktion finde sted. N. E.A. udtrykker håb om, at vi ved næste års generalforsamling kan melde »mission accomplished«.

Nu vil jeg vende tilbage til Heis, Herlovianersamfundet og skolen:

Skolelederne i den senere tid på Herlufsholm har været meget stærke mænd med helt deres egen stil, skabt af deres personlighed og af tiden. Friis-Hansen var sin egen, Kierkegaard var sin egen og Gert Olsen så sandelig også. Ingen af dem var elsket af alle. Hvem er det? Ikke alle var enige med dem i deres måde at være rektor på, men de havde taget imod en stor udfordring, og med iver og engagement arbejdede de for skolen - 24 timer i døgnet, som det kræves på en kostskole. Klaus Eusebius Jakobsen danner i den henseende ingen undtagelse til sine forgængere. Han har sin personlighed og sin stil i sin tidsalder, men han er blevet stillet en opgave, hverken Friis-Hansen, Kierkegaard eller Gert Olsen havde. Han skal hos hørere og andre ansatte dernede, elever, nuværende som kommende forældre, journalister, gammelherlovianere m. fl. genskabe tilliden til og respekten for Herlufsholm. Som i vore vedtægter kaldes »den fælles fostermøder«.

Heis eller Klaus, for sådan kalder han sig også på skolen, er hyret til en meget stor opgave af forstanderen og bestyrelsen, og han er gået i gang med at løse den. Men han kan ikke gøre det alene og slet ikke, hvis han bliver modarbejdet - af hørere, af elever, af forældre eller af os.

Dronningen sagde i sin nytårstale, at ansvaret er vores, dit og mit - og vi har det nu! Vi i Herlovianersamfundet og i allerhøjeste grad også de yngste årgange, som desværre i en større grad blev gidsler i en meget trist strid, vi, du og jeg har ansvaret for Herlufsholm, ligesom hørerne, eleverne og forældrene. Heis har forstanderens og bestyrelsens tillid og støtte, og han har vor! Vi kan eller skal ikke blande os i skolens dagligdag, men vi har vore repræsentanter i bestyrelsen, og det

er den kommandovej, vi bruger, hvis vi er helt uforstående over for, hvad der foregår dernede, eller hvis vi har kommentarer. Og så skal vi i øvrigt med vor egen opførelse og attitude være med til at vise omverdenen, at det er et privilegium at have gået på Herlufsholm, at vi med rette kan bære de gyldne kæder!

Jeg tror, at herlovianere altid har været til fest og farver, sjov og ballade. Det skal der ikke ændres ved. Vi skal bare opføre os ordentligt, hvad enten vi er nuværende eller tidligere elever. Vi har ansvaret nu! Vi er jo stolte over at have gået på Herlufsholm.

Til slut vil jeg gerne takke Herlovianersamfundets bestyrelse for en stor og god indsats. Jeg synes, vi også i 1994 har haft et godt samarbejde.

Herefter gav dirigenten ordet til legatudvalgsformand, Aase Randstoft, som kom med følgende beretning:

Jeg skal som legatudvalgsformand oplyse, at legatudvalget pr. 1. august 1994 havde modtaget 28 ansøgninger, hvilket er en del færre end i både 1993 og 1992. Legatudvalget tildelte kr. 5.000 til hver af de 18 ansøgere, der opfyldte legatets formål. Kr. 30.000 tildeltes fra Herbert Rouenville og Hustrus Legat og de resterende kr. 60.000 fra Herlovianersamfundets Legater.

Glædeligt kan jeg ligeledes oplyse, at 68 af Herlovianersamfundets medlemmer gav ekstrabidrag i forbindelse med kontingentindbetaling. Det er en mere end sidste år. Ekstraindbetalingerne ligger på mellem kr. 1,00 og som højeste beløb er indbetalt kr. 1.000. I alt er der udover det normale kontingent indbetalt kr. 8.034.

Med forsamlingens tilslutning konstaterede dirigenten, at formandens beretning herefter var taget til efterretning.

3. Fremlæggelse af regnskab og budget

Dirigenten gav kasserer Tyge Jesper Rothe ordet, og denne fremlagde og gennemgik regnskabet.

Anne Jensen '93 spurgte på baggrund af de under punktet sammenkomster budgetterede kr. 60.000, om den separate rusfest ikke vil blive gentaget. Bestyrelsen tager dette op til drøftelse på kommende bestyrelsesmøde.

Efter ønske fra forsamlingen lovede bestyrelsen, at regnskabet blev offentliggjort i Herlovianeren.

Herefter blev regnskab og budget godkendt.

4. Fastlæggelse af kontingent

Kontingentet forblev uændret kr. 250 og for de 8 yngste årgange kr. 125. På spørgsmål fra Ulrik Danneskiold-Samsøe oplystes det, at bogen, som Niels Erik Alling Møller er ved at færdiggøre, vil blive markedsført ved en kampagne dels for medlemmer, dels for ikke-medlemmer. Markedsføringen påbegyndes i 1995 og vil blive finansieret via fondsmidler.

Der udarbejdes for øjeblikket en handlingsplan vedrørende markedsføringen af bogen om dimittenderne fra Herlufsholm.

5. Valg af bestyrelsesmedlemmer

Kaj Vang-Lauridsen, Tyge Jesper Rothe og Mikkel Rohde blev alle genvalgt.

6. Valg af revisor, decisor, m. suppleanter

Alle blev genvalgt.

7. Eventuelt

Dirigenten gav ordet til kartoteksfører Carsten Lemche.

Carsten Lemche, som fungerer som Samfundets listefører og kontingentkontrollør, fremkom med følgende indlæg til medlemmerne:

Vi bruger mange ressourcer på at rykke for kontingent i Samfundet, vore medlemmer bedes derfor tænke på det store, frivillige arbejde, det indebærer at administrere Herlovianersamfundet. Jeg skal derfor på det kraftigste opfordre til, at man betaler kontingentet straks, når girokortet udsendes - samt husker at meddele adresseændring så hurtigt som muligt. Til orientering rykkede vi i 1994 ca. 300 Herlovianere for kontingent, på trods af at indbetalingsfristen allerede var overskredet med 3 måneder. Det er alt for mange!!

Lennart Konow spurgte, om det var en ide at benytte betalingservice. Det oplystes, at dette har været undersøgt og forkastet grundet den ekstra administration, det vil indebære, i forhold til hvor mange, vi forventer, der vil benytte det.

Kontingentopkrævning og betalingsregistrering tager ca. 18 timer. Derudover ca. 20-30 timer årligt i forbindelse med udsendelse af rykkere samt rykning via telefon - vi forsøger jo at beholde så mange medlemmer som muligt. Det vil

som sagt lette arbejdet betydeligt, hvis medlemmerne slet og ret bare betalte, når de modtog 1. giro-indbetalingskort.

Ligeledes bør det nævnes, at det typisk koster kr. 50 at hæve en udenlandsk check, så man bedes venligst tage højde for dette gebyr, når man skriver checken!

Der skal også lige gøres opmærksom på, at det stadig er muligt at give et ekstraordinært bidrag til legater og/eller andre aktiviteter i Herlovianersamfundets regi.

Der er uforholdsmæssigt mange - særligt medlemmer fra de yngre årgange - der ikke melder adresseændring. Det er svært og tidkrævende at spore gammelherlovianerne, og det forsinker også udsendelsen af Herlovianeren med de mange returforsendelser.

Medlemslisten i sidste nummer af Herlovianeren er udformet på en ny måde. Jeg har valgt at koncentrere ressourcerne om vores betalende medlemmer, det er nemlig kun de Herlovianere, hvor vi har registreret kontingentindbetaling for 1994, der er med på listen. Hvis et navn mod forventning ikke er med på listen, er det en god ide lige at undersøge, om kontingentet er betalt for 1994!!

Der har været ønsker fremme om at kunne sende adresseændringer pr. Internet (et globalt edb-netværk). Jeg har to adresser: carsten.lemche@aktuelt.dk (på mit arbejde) eller carsten@know-how.ping.dk (privat) - hvortil medlemmerne naturligvis er velkomne til at fremsende meddelelser af enhver relevant art.

Derudover er min adresse og mit fax-nummer anført i Herlovianeren.

Så mit indlæg slutter med følgende: »Betal kontingent til tiden og meld adresseændring når du flytter«!

Christian Hauch '88 forespurgte om mulighederne vedrørende I-Mail og PBS. Carsten Lemche oplyste, at dette kun besværliggjorde udsendelses- og opkrævningsproceduren, men at der til stor lettelse for kartoteket var blevet trykt strekkode på giro-kortet.

Ulrik Danneskiold-Samsøe forespurgte, om der ikke i Herlovianeren kunne anføres navne og adresser på de to af Samfundet udpegede medlemmer af skolens bestyrelse.

Hertil oplyste Thomas Jermiin, at de to bestyrelsesmedlemmer er udpeget af skolen i første omgang, men med Herlovianersamfundets absolutte støtte. Der bliver arbejdet hen imod, at det i stedet i første omgang er Herlovianersamfundet,

der udpeger to medlemmer til skolens bestyrelse med deraf følgende godkendelse fra Skolen.

Herefter takkede Formanden dirigent, Axel Kierkegaard, for indsatsen som dirigent, samt bestyrelsen for godt samarbejde i årets løb.

Formanden fortalte herefter, at bestyrelsen i år ville vise et endnu ikke helt færdigt eksemplar af skolens nye videofilm - »Om at være discipel på Herlufsholm«.

Niels Aarsøe medbragte en hilsen fra Heis samt introducerede filmen, som i første omgang er skabt til at hverve elever fra udlandet. Det er tanken, at videoen senere kan købes via skolen til en pris på under kr. 200.

Generalforsamlingen sluttede kl. 20.15.

*Referat v/Aase Randstoft,
sekretær og næstformand.
Dirigent: Axel Kierkegaard.*

HERLUFHOLM KONTAKT

Ønsker du at få tilsendt skolens blad regelmæssigt, send navn/adresse og kr. 100,- til *Herlufsholm Skole og Gods, Herlufsholm Allé 170, 4700 Næstved - på giro 904 1370*. Det vil dække ekspeditionsomkostningerne.

Bladet er en af måderne, hvorpå Herlufsholm styrker forbindelsen til hjemmene. Forældre får årets tre numre tilsendt og kan derved følge livets gang gennem tekst og billeder - men diplene læser også bladet tyndt for at nyde udsigten til egen (og verdens) navle. Gamle dipole udtrykker tit ønske om at »holde Kontakt« - dette ønske imødekommer vi hermed! Send bestilling senest 1. september.

*Med venlig hilsen
Mads Nielsen, red*

Traditioner versus unoder

På vores gamle skole rydder man op i traditionerne, siges det. Man udrydder unoderne. Tradition er gentagelse af noget, man har fået kænt, uden at det gør nogen ondt. Hvorfor skulle man dog udrydde sligt?

Herlovianersamfundets ÅRSREGNSKAB for 1994

INDTÆGTER:

	Udgifter	Indtægter	Budget
Kontingenter:			
Indgået kontingent 1994	182.281,16		
+ éngangskontingent	4.200,00		
+ indgåede kontingentrestancer	<u>10.430,00</u>	196.911,16	175.000
Renteindtægter:			
Obligationer	8.610,58		
Pantebrev	8.299,43		
Banker, giro	<u>4.898,55</u>	21.808,56	25.000
Øvrige indtægter:			
Engangskontingent 1994	18.650,00		
Annonceindtægter	3.600,00		
Salg af slips	275,00		
Ekstraordinært tilskud	7.799,00		
Unibank, Køge, gebyr	<u>750,00</u>	31.074,00	10.000
UDGIFTER:			
Herlovianeren	107.587,97		110.000
Fester og sammenkomster	49.850,50		65.000
Gaver og blomster	1.365,00		2.000
Udgivelse af bog	6.527,50		
Administration:			
Kontorhold	13.584,51		
Porto	<u>11.198,62</u>	24.783,00	22.000
Renteudgifter:			
Engangskontingenter	4.588,64		6.000
Kurtage, gebyrer m.v.	424,37		
Hensættelse, ekstraordinære tilskud	7.799,00		
Hensat éngangskontingent	18.650,00		
Resultat	28.217,61		
(Diverse)			<u>5.000</u>
	<u>249.793,72</u>	<u>249.793,72</u>	

STATUS PR. 31.12. 1994

	Aktiver	Passiver
Giro 607-9490	21.384,94	
Bikuben 276-04-74110	17.290,33	
Obligationer, kursværdi	281.509,70	
Pantebrev (nom. 70.370)	47.451,46	
Diverse debitorer	7.200,00	
Mellemregning med legater	11.191,25	
Skyldige omkostninger		12.092,03
Forudbetalte kontingenter		875,00
Hensættelse, ekstraordinære tilskud		17.104,08
Engangskontingent 1994:		
Saldo primo	73.122,82	
Tilgang	18.650,00	
Renter	<u>4.588,64</u>	
	96.361,46	
÷ ubet. kontingent	4.200,00	92.161,46
Kapitalkonto:		
Saldo 1.1. 1994	250.163,19	
Resultat	28.217,61	
Kursregulering)	<u>(14.585,69)</u>	263.795,11
	<u>386.027,68</u>	<u>386.027,68</u>
BUDGET 1994		
	Udgifter	Indtægter
Kontingent		180.000
Renteindtægter		25.000
Øvrige udgifter		10.000
Herlovianeren	110.000	
Fester og sammenkomster	60.000	
Gaver og blomster	2.000	
Administration og porto	22.000	
Renteudgifter	6.000	
Møder	5.000	
Diverse (incl. bogudgivelse)	<u>10.000</u>	
	<u>215.000</u>	<u>215.000</u>

København, den 9. marts 1995
Jesper Rothe (kasserer)

Udgifterne er afholdt med
bestyrelsens samtykke:
Thomas E. Jermiin (formand)

Imod foranstående regnskab
vides intet at erindre.
Beholdningerne er tilstede.

Henrik Lerche
(revisor).

Godkendt på samfundets
ordinære generalforsamling
den 15. marts 1995.

Dirigent:
Axel Kierkegaard

Nyt fra Heis

Ændringer på sovesalene.

For nogle år tilbage blev Mygningen 2. ændret til en pigesovesal - og en ny sovesalslærer ansat her. På det tidspunkt var søgningen således, at der var behov for flere pigepladser på kostskolen: i det kommende skoleår ser søgningen ud til at ændre sig lidt igen: lidt flere drenge end piger - og flere til gymnasiet end til grundskolen. Da sovesalslærer Niels Ulrichsen efter 18 år som sovesalslærer stopper, ja så har det ligget lige for at benytte de ændrede tilmeldingstal til igen at gøre Mygningen 2. til en drengegård (her ansættes et lærerpar som sovesalslærere) - og så bede Suzanne Strange og hendes mand Jimmy B. Nielsen om at overtage Lassengården, som vi så gør til en dobbeltgård - piger på det meste af 1. etage -

og drenge i resten af bygningen - og så altså med to sovesalslærere. Det hele naturligvis behørigt adskilt (d.v.s. et fællesrum mellem drengene og pigerne og døren mellem sovesalene låst og boltet!!). Vi opnår derved, at enhederne bliver mindre, og at der skabes en efterhånden optimal flexibilitet - alt efter søgetallets karakter. Disse ændringer er noget, man ser frem til med stor spænding på skolen - også fordi Lassengården jo er noget specielt.

Af andre nyheder kan nævnes, at Lille Spisesal fra august næsten bliver lige så stor som Store Spisesal, idet Linnedstuen flyttes op på 3.sal - og den gamle Linnedstue lægges til lille spisesal. Og hermed er der taget endnu et skridt til at integrere dageleverne i skolen: Dageleverne skal så spise med til middagsmåltidet - og til de resterende måltider er der skabt bedre plads og albuenum. Ritualerne omk. middagsmåltiderne fastholdes naturligvis.

Og endelig så er en tradition blevet afskaffet: ja, den er nu ikke så gam-

mel, men alligevel: alt hvad der er indført på Herlufsholm er jo tradition!!: Det drejer sig om præfekttrøjen: den fik kun et halvt år. Det var et forsøg, der ikke rigtig var herloviansk nok - i stedet overvejes evt. et præfektstlips - eller et præfekteblem til halv galla.

En gammel tradition er til gengæld blevet genoplivet: Hue-prøvning foregik på skolen, en lørdag eftermiddag med efterfølgende spisning for 3.g. En festlig og god atmosfære, der lægger grunden for 3.g.'s sidste tid på skolen.

Som en konsekvens af de kedelige episoder omk. nov.-dec. er der jo blevet strammet en del op på »fritidslivet« med den gode effekt, at fællesskabet og kammeratskabet er blevet styrket: f.eks. »går man ikke i byen« mere efter fester på skolen - og det betyder, at fællesskabet og kammeratskabet er blevet styrket - og at man også dagen efter kan nyde hinandens selskab.

Tak for dette skoleår - og for pladsen til mine skriblerier - der kommer mere næste år.

Den 192. regering indbyder hermed til **FUGLESKYDNINGEN** 1995

Vi vil denne gang forsøge at rette op på det tidligere års katastrofale fejltagelse omkring den afgående regeringsformåen inden for restaurationsbranchen. Vores grill under ledelse af den Kgl. Hofgourmet tilbyder Dem derfor muligheden for at undgå unødige og længerevarende udskejelser i Deres køkken. I stedet vil De kunne forsøge Dem med en af de mange Henrik Boserup inspirerede retter. Hertil kan vi ydermere tilbyde et forfriskende glas vin eller øl til en billig penge. I år vil vores grill udbyde tidligere, billigere, bedre og behageligere betjening i mere naturskønne omgivelser end De længe har set på Herlufsholm.

Vi ønsker Dem en god sommer, og glæder os til at se Dem til fugleskydningen 1995.

Forstanderens tale i Herlufsholm Kirke søndag den 2. april 1995 ved mindehøjtideligheden for de herlovianere, der døde for friheden under 2. verdenskrig 1940-45

I denne time den 2. april 1801 drønedes kanonerne torden endnu ud for København. Slaget på Reden var ved at være tilende.

Københavns borgere havde fra kysten og byens volde været tilskuere til, at lidt over 5000 danske i en ulige kamp mod en overlegen fjende satte deres liv på spil for at forsvare Danmark.

Over 1000 af disse søens og flådens brave folk mistede liv eller førlighed på denne skæbnedag for Danmark.

Sidst opgav kaptajn Lassen på blok-skibet »Prøvestenen«, der på sydflanken havde haft den mest udsatte post. Han havde da kun 2 af 58 kanoner tilbage og havde mistet størstedelen af besætningen.

Han og de havde lyttet til, forstået og fulgt admiral Herluf Trolles manende ord om ansvar og pligt over for andre og sit land.

Flådens tapre indsats på denne blodige april dag viste, at det kunne nytte at stå på sin ret og kæmpe for sin sag. Slaget på Reden blev baggrund for den nationale samling, som muliggjorde, at Danmark overlevede Napoleonskrigene og fandt en plads som fri nation i det nye Europa, som fremstod i forrige århundrede.

9. april 1940, da nazi-tyske tropper gik over grænsen for at indtage Danmark, var det kun en lille flok unge danske, som kæmpede og gav deres liv i en håbløs markering af Danmarks modstand mod at blive besat.

Flertallet af den danske befolkning så passivt til, da de tyske soldater og Gestapos håndlangere tog magten i landet.

Alligevel blev de få soldaters kamp ved grænsen og enkeltpersoners og smågruppers initiativer og aktioner i den følgende tid baggrund for og ryggrad i den aktive og passive modstandsbevægelse. En modstandsbevægelse, som skulle vokse i styrke og omfang og til sidst,

sammen med de allierede - efter 5 års besættelse og undertrykkelse - i maj 1945 kaste fjenden ud og gøre Danmark frit igen.

Det var stærke personligheder, klare holdninger og stort mod, som kendetegnede de skikkelser, unge som ældre, der blev bannerførere i kampen mod den undertrykkelse og det barbari, som var ved at underlægge sig hele verden i denne forfærdelige tid.

Herlufsholm blev i al beskedenhed et center for modstanden mod besættelsesmagten og dens medløbere. En skole, som fastholdt frihedens idealer, talte for sandhed og ret og tog afstand fra nazismens og alle andre totalitære systemers tanker. Man prægede de unge til selvstændighed og kritisk sans. Til at forstå, holde fast i og kæmpe for den frihed i tanke, ord og gerning, som gør, at vi ikke bliver slaver eller slavevogtere, eller værre - indifferente, ansvarsløse.

Frihed under ansvar, ansvar for dig selv, for andre og for samfundet. De, der var før dig, og de, der kommer efter.

Den frihed, som er grundlæggende for vores kultur, det hus vi er i, den skole der ligger her.

Uddannelsen og opdragelsen af diplomer fortsatte på Herlufsholm under besættelsen efter disse retningslinier, og med de mål, som Herluf Trolle og Birgitte Gøye havde fastlagt, og som stadig er grundlaget for virket på Herlufsholm.

Mange herlovianere gik ind i modstanden mod facisme og nazisme i Danmark og ude i den store verden.

Også mange i skolens ledelse og blandt hørere og andet personale på skolen havde aktive og væsentlige roller i frihedskampen. Flere diplomer i de ældre klasser deltog i modstandsaktioner, og skolen var et tilflugtssted for hørere og elever, som kom og gik, når de var »under« jorden.

Direkte og indirekte, ved væbnede ak-

tioner, sabotage og anden illegal virksomhed her i landet eller i udlandet, som soldater i Brigaden i Sverige eller i de allierede styrker, eller til søs.

Mange herlovianere fængsledes, kom i koncentrationslejre, gennemgik tortur, såredes eller fik andre mærker på legeme og sjæl, som kom til at præge dem for livet.

7 herlovianere mistede livet i kampen for friheden, og deres navne står på mindepladerne her i kirken. Et stort tal for en så relativ lille skole, som Herlufsholm var helt op til nyere tid.

Tavlerne blev sat op i kirken 9. april 1947 for at minde senere tiders diplomer om deres indsats og om, at det til enhver tid er nødvendigt at kæmpe for friheden.

Jeg er glad og taknemmelig for, at så mange pårørende og slægtninge til de 7 har fundet vej til kirken i dag. Jeres tilstedeværelse gør begivenhederne dengang og de 7's indsats for over 50 år siden nærværende og aktuel, også for de unge i dag.

En meget stor del af den danske handelsflåde sejlede for og med de allierede, og det var også denne gang blandt søens folk, de største tab kom.

Poul Georg Hansen sejlede efter sin skoletid som styrmand på S/S Erna, da han i en engelsk konvoj for fjendehånd gik ned ud for Irlands kyst natten mellem 24. og 25. september 1941. Han blev 28 år.

Oluf Friehling Munck blev efter studentereksamen læge, kom til Østen og blev hollandsk militærlæge på og senere almindelig læge på Borneo og Java. I 1942 blev han arresteret af de japanske besættelsesstyrker for at have deltaget i modstandskampen og støttet de allierede. Efter frygtelig tortur blev han henrettet ved halshugning på Java den 23. juli 1943. Han blev 56 år.

Gustav Blom Mackeprang blev efter studentereksamen officer i hæren og kaptajn. Han deltog aktivt i frihedskampen fra begyndelsen af besættelsen og blev »clearingmyrden« af den nazistiske Peter-gruppe den 4. marts 1944 i Hellerup. Han blev 58 år.

Abraham Clod-Hansen virkede efter skoletiden i forretningslivet i vinbranchen i Frankrig. Under krigen gik han ind i den franske modstandsbevægelse og hjalp bl.a. nedkastede engelske fald-

skærmsfolk. Han blev fanget af tyskerne i august 1944 og ført til koncentrationslejrene Buchenwald og Dora og til sidst til udlættelseslejren Ellrich, hvor han døde af dysenteri i februar eller marts 1945. Han blev 48 år.

Greve Ludvig Alfred Otto Reventlow blev efter skolegang jurist i 1942 og var ivrig frihedskæmper og i gruppe med de mest kendte og aktive fra denne periode. Han blev efter angivelse anholdt af tyskerne den 6. marts 1945 og henrettet i Ryparken den 6. april samme år. Han blev 29 år.

John Christmas Møller måtte, da han gik i 2. G i 1942, forlade skolen og flygte med familien til England, hvor han gik ind i den engelske hær og blev løjtnant i et af Garderegimenterne. Fra landgangen i Normandiet kæmpede han i Frankrig og Belgien, til han - under forsøg på at redde en af sine sårede soldater - faldt den 9. april 1945 ved Fürstenei i Tyskland. Han blev 20 år.

Anders Emil Victor Schau Lassen kom efter skolegang til søs på danske skibe. I 1940 meldte han sig til den engelske hær, blev overført til kommandotropper-

ne og gjorde tjeneste i Special Boat Service .

Han deltog i mange farlige aktioner under felttoget i Middelhavslandene og avancerede til major.

Han faldt i Norditalien ved Comachiosøen den 9. april 1945. Med en lille styrke gik han i land med båd bag fjendens linier for at skabe forvirring hos tyskerne og bane vejen for det efterfølgende større angreb. Han skulle erobre tre farlige tyske stillinger. Skønt dødeligt såret afslog han at blive hjulpet og blev ved med at kaste granater og muliggjorde, at de sidste stillinger også kunne indtages.

Han blev 24 år.

Efter sin død blev han af den engelske konge dekoreret med den fornemste tapperhedsmedalje, Victoria Korset, som kun meget få ikke-engelske har fået.

De 7 var meget forskellige i liv, mål og muligheder. Selvstændige individualister med stærke viljer og stort mod.

Fælles i ønsket om frihed og i kampen mod uret og undertrykkelse.

Pligten til at bruge sig selv og sine ressourcer til det yderste - til fordel for andre frem for sig selv - og en stærk ansvarfølelse. Det havde de med sig fra Herlufsholm.

De 7 ønskede ikke at være passive tilskuere under besættelsen.

De ønskede at kæmpe - i ord og gerning - som mange andre herloviaanere - og mange andre danske, og deres indsats medførte, at vi i Danmark den 4. maj 1945 om aftenen med stolthed og glæde kunne høre frihedsbudskabet.

Deres indsats havde også muliggjort den nationale samling, som gjorde, at Danmark overlevede 2. Verdenskrig og kunne finde en plads som fri nation i det Europa, som fremstod i dette århundrede.

Det er de 7, hvis navne står på mindepladerne her i kirken, vi skal mindes. De, og de mange andre, der gav deres liv, helbred eller kære for Danmark og for os, vi skal mindes og takke, når vi fejrer 50 året for befrielsen.

Husk det i maj 1995 og i Jeres liv fremover.

Kig på Herluf Trolle's og Birgitte Gøye's valgsprog på skolebygningen, når I går forbi.

Ligesom de, der kæmpede for Danmark med ord eller våben i landets skæbnestunder, til enhver tid, ikke bare i 1801 og i 1940-45. □

Krigens og fredens studenter

Af Halfdan Gjedde Jørgensen ('45)

En scene fra Juni 1938. Optagelsesprøvens afslutning: Rektor står, bred, mægtig, bebrillet og sortklædt med den sædvanlige vest i skyggen foran vyledøren. Med solen i øjnene står omkring 65 11-årige drenge med voksen ledsagelse. (Men der må have været flere, der var jo også optagelsesprøver til de ældre klasser?). Rektor læser med sin høje, siblende stemme skolens dom over de unge aspiranter op. Nogle bliver glade, flere skuffede, for kun 20 finder nåde for den høje dommer. De forsmåede børn og deres dystre forældre sniger sig bort - jeg mindes Lauge Koch. Svanerne i Stark kigger efter dem med kolde krybdyrøjne.

Det er for mig i dag utroligt, at det kunne ske så taktløst. Men det var jo barske tider.

Forinden havde der været optagelsesprøve over to (?) dage. Jeg husker mine overvejelser over stavingen af Købmagergade. Længe stod den som »Købmagergade«, så som »Kødmagergade« (der var nærmere dens oprindelige navn). Til sidst stavede jeg det »rigtigt«, for det var jo, hvor min mor tit købte ind! Var det dén lille hændelse, der forårsagede, at min skæbne blev, som den blev, og at vi ikke fulgtes med de andre nederlagsramte ad Åstien ind til Vinhuset?

Klassen fik i årenes løb tilskud fra klassen ovenover og især udefra, og afgav elever til klassen under os og til andre skoler. I alt blev 11 af de i -38 ankomne studenter fra skolen, den ene dog året efter os andre, da han var blevet fængslet af tyskerne. Resten af de 25 studenter fra ('45) var tilkommere. Både Dorph ('43) og Allan Andersen ('44) angiver også en gennemførelsesprocent på 50 for deres årgange.

15 af studenterholdet var altså tilkommere, heraf to fra klassen over os. De ni af studenterholdet var begyndt i 1.g, og det store mandefald fandt sted ved mellemskoleeksamen. Kun 12 fra optagelsesprøven og fem i mellemskolen tilkomne startede i 1.g.

Fra hvilke miljøer stammede studenterne ('45)?

Den største gruppe var akademikerbørn, i alt 12. Næststørst var gruppen af

forretningsfolk - 7, der indbefattede fædre med erhverv som manufakturhandlere, assurandører, landskabsmalere (formue!) og direktører. 5 havde fædre, der var funktionærer - bankfuldmægtig, prokurist, stationsforstander. Kun én var landmandssøn.

I dag, 50 år senere, kan vi så se, hvad disse brave fædres børn blev her i livet:

Af de 12 akademikerbørn blev 9 akademikere, 2 officerer og én lærer.

Af de 7 forretningsmænds børn blev 6 akademikere og én præsident (dog »kun« i General Motors!).

Af de 5 funktionærbørn blev 5 (!) akademikere.

Og endelig: den ene landmandssøn blev landmand - og officer i livgarden (R) samt snefoged.

Man aner hjemmenes ambitioner og påvirkning.

Men man ser også, at kontrakten mellem skole og forældre er overholdt til punkt og prikke, hvis den har lydt sålunde: Vi forældre leverer et råprodukt (og lidt småører!), og skolen sørger for, at de når nøjagtigt vores niveau - eller lidt højere - efter Kåre Svalastogas tabel. Her er et emne for en sociologistuderende!

Herluf og Birgitte, der så gerne ville have protestantiske præster, må også i deres himmel være glade for alle disse statens veluddannede tjenere, der fungerer som samfundets pligtopfyldende støtter.

Om lærerne og rektor Friis-Hansen har årgang ('43) og ('44) sagt meget, så kun enkelte ting skal nævnes: Lærerstaben er diplenes naturlige fjender - og den var afgjort af samme opfattelse! Under den lange, dystre besættelse førtes en uafbrudt frihedskrig disse to parter imellem. Her herskede »norske« forhold hele skoletiden igennem.

I forhold til rektor var vores indstilling lidt diffus. Heis var en gådefuld natur. Som andre i lærerstaben, f.eks. Trille, var han påvirket af Oxfordbevægelsen, der blomstrede i 30'erne. Det var noget med bekendelse, soning, anger, skyld og bod - og slet ikke vores kop af te! Men om hans nationale indstilling herskede ingen tvivl i denne periode. Da vi gik i 1.g fyldte han 50. III.g besluttede på elevernes vegne at skænke ham en buket bestående af brændenælder! Det fandt I.g for dår-

ligt, så vi gav på den øvrige skoles vegne en mere passende gave. Herover blev III så sur, at 3 fra klassen blev kaldt til høring på Fuen. Vi må have svaret godt for os, for det endte uden spanking - vist fordi Dorphs humanisme støttede vore kraftige argumenter.

I krigen mod lærerne var - desværre - Steff et yndet, og alt for let offer.

En scene i IV.m.: En elev kaster lidt medbragt sand mod vinduet. Steff tror selvfølgelig, det kommer udefra, springer adræt op på bænk og bord, knalder vinduet op, får øje på William Bruun, der fredeligt vandrer over pladsen i 50 m.s. afstand: »William, William! Du må ikke kaste sand mod ruden«. William lød næsten som var han blevet instrueret: »det ved jeg sandelig godt, lektor Steffensen!« - »Jamen så hold op med det!« William går hovedrystende bort. To minutter senere, da Steff ved sin tavle hvidter den sorte flade med sit kridt, rammer en ny byge af sand vinduet. Steffs imponerende motorik aktiverer ham på ny, men William er borte, og der er ingen anden synlig synder. Da Steffs sko skurrer mod sandet i vindueskarmen, kan vi se pråsen gå op for ham! Et altid imponerende syn. Psykologerne kalder det »Aha«-fornemmelsen.

Mon det er en almindelig opfattelse, at lærernes standard daler i løbet af ens uddannelsestid? Overlærer Kjær, frøken Clausen (seminarist) og timelærer Andersen i den stråttækte i Felsted var gennem de fire år i underskolen mere effektive end cand. mag.erne på Herlufsholm, og disse lysår foran universitetets spidsalbuede, selvglade cand. med.'ere. »Sore decline in Adam's line«, og det er ikke senil sentimentalisering!

Geniale undervisere havde vi kun én af: Johs. Ferdinand, dette fine og ædle menneske. Vi mindes, da han efter at have undervist os i torskens anatomi, og efter at have ledt efter sine briller, (der som sædvanligt sad i panden) og sine nøgler (der sad i nærmeste skab), pakke de torskeresterne på det ulækre blikfad sammen i et vådt eksemplar af Næstved Tidende for at tage dem med hjem til aftensmaden med ordene: »Husk! Intet går til spilde i naturen« - Sådan!

Det var også ham, der under vores sommerferie knipsede vore tomatplanter

og vandede vore blomster-, karse- og gulerodsbede i de små dipelhaver. Må den jord, han elskede, hvile let på hans bryst.

Længere nede i rækken kom de bundsolide, pligtopfyldende og respekterede hørere, hvoraf mange blev rektorer på andre skoler, Knår, Freil, Jepsen og Fi- sten.

I Herlufsholm »Kontakt« for februar 1995 skriver Jørgen Knudsen nogle stærke ord om sidstnævnte, og jeg må nok medgive, at han var karakterafvigende. Så langt som til at være psykopatoid, men ikke psykopatisk. Vi mindes, at han knækkede sin »pinekæp« på en klassekammerats rygstykker i et frenetisk anfald af hidsighed i II.m. Men han var samtidigt en inspirerende underviser i dansk, og flere af os fik øjnene eller ørerne op for poesi. Det er svært at være en retfærdig dommer.

Borelli, der også var en institution - selvom han benægtede, at Nordpolen var affladet - det stod endda i en bog af Edgar Rice Burrough!

Trille, der ud af sit trinde korpus rystede sange, der endnu fryder alle herlovi- anske ører og får vores tårer til at flyde. Illum, hvis nevø nu er min acrylsøns so-

vesalslærer på tredje år, og som lærte os meget om den politiske diskussions fald- gruber.

Smorten, Vuens hersker, der ved vores 40 års jubilæum nysgerrigt, men uden at få svar, spurgte: »Hvorfor blev jeg i grun- den kaldt Smorten?«.

Vi sproglige havde Heis i engelsk, og han var i kraft af sin totale poetiske ord- døvhed en inspirationskilde for de let- vakte digteriske interesser hos eleverne. Allerede i 1.g købte jeg Byrons samlede værker og har siden trættet mange med recitationer, der i kedsomhed må have nærmet sig Miss Evelyn Heepes - husker I hende og hendes skråtsiddende paryk? Hun optrådte den anden april 1943 i fest- salen: »Oh come to church, good people, good people, come and hear!«. Ikke et øje var tørt.

Selv dårlige lærere kan altså virke sti- mulerende.

Men hvordan overlevede disse elever i Vuen overhovedet det første år?

Mange kom fra en magtposition i de- res hjemlige miljø. Én i klassen var mil- lionærsøn og herskede over vestkystens flotteste kystvilla, en villa og et palæ med 14 tdr. land langs Øresunds kyst. Havde nurse.

Én var overlærersøn fra Randbøl hede. Én var herre på et frøkenkloster i Syd- sjælland.

Et par stykker kom fra godserne.

Jeg var selv lægesøn og betragtede to- tre sogne og en kaserne i Sønderjylland som min personlige ejendom.

Og så skulle man inden for ét år files til, finde sin plads inden for hierakiet, lære stedets regler, et helt nyt sprog - og springet fra sønderjysk til hellerupsk - thi således lyder åbenbart vores tale i andres øre - er temmelig langt. (»Dansk er det sprog, som professor Diderichsen ta- ler«!).

Men man skulle lære at klare sig!

Nogle fandt forsvarsvåbnet i deres fy- sik, deres intelligens, deres venlighed, i selve det at være gode kammerater.

Med min dialekt var jeg ilde stedt.

Og jeg er ikke stolt over min - præcis erindrede - løsning på prestigeproblemet:

På hvilket område kan man bedst ramme en modstander hårdt uden at anvende fysiske midler? Man sloges ugerne den- gang, og jeg var meget spinkel!

Svaret er temmelig grufuldt: Man skal latterliggøre ham - sådan som han gør.

Hvordan? Den bedste metode er at forvrænge hans navn og at henlede an-

Gennem 50 år (+7) er der kun frembragt dette billede, som lader de unge menneskers udseende komme til sin ret. - Bagerste ræk- ke: Uffe Blenstrup. Ole Blicher Jacobsen. Jørgen Mazanti Andersen. Erik Dahl Kristensen. Oluf Rosenkrantz. Poul Zeidler Heide- mann. Hans Hartvig Hvene. Peder Nyvang Knudsen. Hans Henrik Aabling-Thomsen. Hans Jørgen Agger. Erik Halling. Erik Borel- li Møller. Jens Ulrich Blædel Jørgensen. Steen Erik Hald Nielsen. Halfdan Gjedde Jørgensen. Mogens Holt. Henning Gjølrup. Nederste række: Finn Wessel Platou. Mogens Ledertoug. Per de Hemmer Gudme. Eigil Schack.

dres opmærksomhed på hans næse! Infam, men effektivt.

Blev jeg drillet med mit sprog, mit udseende eller mit navn (og hér må jeg røbe slægten Jørgensens forbandelse: den ældste hedder altid Halfdan!), svarede jeg igen. Og der er slet ingen, der er stolte over deres næse, når den bliver et centralt emne i en offentlig diskussion blandt 11-årige. Uden at kende Cyrano fandt jeg frem til dette promontorie, og uden viden om den nyere psykologi anvendte jeg den identitetskrise, alle altid er i, og fandt de svage punkter.

Dét er jeg ikke stolt over i dag. Jeg ville hellere have været den klogeste, den stærkeste eller den venligste, men disse evner savnede jeg øjensynligt.

Den Vorherre, der ser, straffer eller belønner alt, må imidlertid have haft mig i kikkerten.

Læseren ihukommer nok mit unævnelige fornavn, og skønt jeg havde læst Stilk & Co., og skønt jeg skammede mig over navnet, jeg jo delte med Smorten og visse vagabonder hos Storm P., på hvis gamle forlag dette skrives, fandt nogle frittende, ondskabsfulde, ældre diple frem til sandheden. Nu skulle jeg altså hânes ved at kaldes ved mit rette navn!

Men nægtige Jehova kan være endnu mere opfindsom end vi dødelige aner:

Året efter ankom min rødårede bror, og han blev straks døbt Tagbrand, hvad han vist var glad for. Men konsekvensen, at jeg skulle blive kaldt »Tagbrands bror« i de 3 år han gik der, var en forsmædelse. Opkaldt efter sin lillebror! Det var næsten som stakkels Svend, der kaldtes Estrids søn. Uf!

Dog, trængslernes tid var ikke forbi. Jahve havde også læst Bernhard Severin I. fra Sorø, så da lillebror forsvandt til en mere påskønnet tilværelse andetsteds, dømtes jeg til at lyde min moders pigenavn, hvad jeg har måttet siden. Handlede dette om forbrydelse og straf? Eller om problemer med navn, titel og identitet?

Også nu: er jeg fhv. praktiserende læge, landets første vpl major, overlæge, kgl. udnævnt, 17. reservekontrollør på Det kgl. Teater, stabslæge, oberst, Katan-gas øverste lægelige chef, jordbærplukker, reservepostbud, vagtlægslave, eller er jeg pensionist eller oversætter eller juniorkonsulent ved et par forlag eller tre?

Svaret blæser i vinden.

Det gør det øjensynligt også for en del af mine klassekammerater:

Er han nu orlogskaptajn eller direktør?

Og præsidenten vil ikke kaldes »eks-præsident« - (»det kan få folk til at tænke på Nixon!«), men hellere »husmand«. Det nedlagde jeg som klasserepræsentant forbud mod. En herlovianer skal i hvert fald være »landmand«! Og derved blev det. Officeren fra »gardisterne til fods« - et udtryk de ikke tåler - vil gerne kaldes »fhv. snefoged«.

Og hvad vil den tidligere landsretssagfører, kommunaldirektør og folketingsmand nu hedde? Seniorkonsulent.

Så der er fortsat en del af os, der har identitetsproblemer.

Klassens store »helte« var nok Schack og Schou, der var sportsfolk af Guds nåde og skiftedes til at have skolerekorden i 7-kamp. Schous rekord i stangspring på 350 står endnu, 50 år senere. Prøv at springe så højt med en bambusstang!

Med et næsten profetisk klarsyn døbte Knâr en af vore klassekammerater »gangsteren«. Han forlod klassen med en pæn mellemskoleeksamen for at stile mod en tilværelse som millionær. I foråret -45 blev han henrettet af sin egen modstandsgruppe for stikkervirksomhed. Han havde også angivet sin egen far. Det skete ca. en måned før befrielsen. Ifølge statistikken skal jo en vis procentdel af befolkningen være karakterafvigende. Det gælder også herlovianere.

En fra klassen, der også forlod os med mellemskoleeksamen, skulle blive den måske berømteste herlovianer i dette århundrede. Det er Claus Bülow Borberg, bedre kendt under navnet Claus von Bülow, der efter en karriere som sekretær for Getty, engang verdens rigeste mand, blev en hovedperson i en celeber retssag i USA. I rollen som Bülow i den efterfølgende Hollywood-film fik Jeremy Irons, der var Bülows »spitting image«, en velfortjent Oscar.

Fem af de dimitterede og et ukendt antal af de andre er døde.

Hvis det også skulle ske for mig, ville jeg ikke have noget mod at ligge i fællesgraven på kirkegården, i nærheden af de afdøde stiftere, forstandere, rektorer, lærere og kammerater, og kigge mod pestlunden i nord, åen i øst, mod skoven i vest, hvor kus lå, og mod syd mod indkørslen til skolen med organistens hus. Nærtens hus, biblioteket, sus, rektorboligen, klosterbygningen og skolebygningen, hvor Heis engang fandt 20 egnede elever. □

1940- 1945

Løs- revne blade

Af Claus Jensen (*40)

1. del af et eventyr består af vanskeligheder, modgang og skuffelser, som overgår de mennesker, der berettes om, mens den sidste del efter dramatiske begivenheder ender godt. Er man så i stand til at holde læserens interesse fanget, er man kommet godt i gang.

Når jeg nu påtager mig at berette om en ung herlovianers færd gennem årene 1940 til 1945, er det med en vis uro. Uroen skyldes, at det for mange af os er svært at tale om, hvad vi oplevede dengang. Man tror, at tiden er overstået, glemt, og så opdager man, at det hele skal gennemleves igen 50 år senere.

Jeg er også nysgerrig, og nysgerrigheden skyldes, at jeg endnu ikke ved, hvad der kommer til at stå på papiret, og at jeg

ikke ved, om disse hengemte beretninger har nogen interesse for en herlovianer anno 1995.

Allerede i 1938 fik jeg forståelse for, at Tyskland var inde på en farlig kurs. Herlufsholm sendte mig over på en engelsk Kostskole, Bromsgrove, for at give mig den dybere mening med præfektsystemet, som Herlufsholm var ved at indføre. Det blev en usædvanlig oplevelse, og jeg fik en dyb respekt for den måde systemet fungerede på derovre. Vigtigst af alt var det, at præfektsystemet ikke kunne fungere uden en gensidig dyb respekt imellem præfektef og diple.

Jeg fik venner for livet, og en af disse blev senere gudfar til min første søn.

Næsten dagligt diskuterede vi indbyrdes eller med vore lærere det nye Tyskland, og ingen var i tvivl om, at en krig ville komme. Ind imellem var der besøg af tyske »turister«, som viste særlig interesse for skolens O.T.C. (officers training corps). 1-2 gange om ugen var der militære øvelser »drill«, hvor eleverne lærte om våbenbrug og eksercits. Det hele foregik i en passende afslappet atmosfære, men en ældre master sergeant holdt sammen på trådene.

Ind imellem var der øvelser ude i landskabet. Uniformer og våben var fra 1. verdenskrig, som jo ikke lå så langt tilbage i historien. Disse field-days så alle hen til med glæde, da det betød en dag taget ud af skolegangen. Af en eller anden grund regnede det altid på disse ture. Jeg havde et kompagni på 10 drenge og fandt hurtigt ud af, at min autoritet afhang af, om jeg kunne fremskaffe skoldhed the med mælk på de rigtige tidspunkter.

Vi var 5 skolepræfekter og vores ansvar var betydeligt, således var det undtagelsesvis, at sager blev forelagt the headmaster til hans afgørelse.

Hver morgen samledes hele skolen med lærere i kirken, og så skulle skolepræfekterne på skift læse et kapitel op af det Nye Testamente foran en vældig bog oppe ved alteret. Det var en mærkelig fornemmelse første gang at påtage sig denne rolle.

Når jeg nævner dette afsnit af mit liv, er det, fordi det har præget mig siden, og jeg havde således ingen overvejelser om, hvor jeg hørte til, da tyskerne med en halv dansk billigelse og en anden halvdel med en spag protest annekterede Danmark 9. april 1940.

Den tyske annekstion af Danmark, som den fandt sted, placerede os internatio-

Artiklens forfatter er født den 16.04.22. - 1948 læge fra Københavns Universitet. 1950 guldmedalje i teoretisk medicin. 1955 dr.med. Under Koreakrigen chef for anæsthesiologien på hospitalsskibet Jutlandias 2. og 3. togt. Efteruddannelse inden for hjerte-lungekirurgi på Rigshospitalet. Overlæge smst. 1967-91. På sin fødselsdag 1945 dømt til døden, men dommen ikke eksekveret inden befrielsen.

nalt som en tysk støtte og en tysk marionet, og de efterfølgende 3 år, til 29. august, cementerede denne opfattelse med rette. Modstridende argumenter er siden fremført af politikere på den ene side og modstandsbevægelsen på den anden side, men det må stå fast, at den danske folkesjæl var ved at rådne, fordi politikerne gjorde andre ting, end de troede på.

Det er ikke meningen her at analysere fordele og specielt ulemper ved den danske samarbejdspolitik med tyskerne. Vi undgik de helt store ofre på liv og ejendom, når vi sammenligner os med andre knægtede nationer. Men vi lukkede øjnene for, at hvad vi sparede os selv for, påførte vi i stedet andre nationer, som valgte at gøre modstand. Vi satte os uden for det store fællesskab og lod andre betale.

Det var dejligt vejr nede på Herlufsholm, da vi blev studenter i 1940 og satte

studenterhuen på hovedet. Jeg mener ikke, at tiden fristede til studenterfester. Det var for tæt på den 9. april. Allerede få uger senere var vi to kammerater, som forsøgte at komme til England via Sverige. Vores forsøg var primitivt og dårligt forberedt, set retrospektivt, men viljen var der. Holger Knudsen og jeg cyklede op langs kysten nord for København og fandt da også en velegnet båd, godt surret med lænker. Det kunne vi klare, men årer manglede. I mellemtiden var vore familier glade over, at de to unge studenter var taget på en cykeltur efter eksamenslæsning - ud i den danske natur. Uden årer ingen sejlads, så vi måtte vende cyklerne 180° og cykle ned på Herlufsholm, hvor vi »organiserede« et par årer fra skolens store robåde. Årerne var tunge og ret uhåndterlige, i hvert fald når de skulle surres til cyklerne. De måtte af gode

grunde dækkes med presenninger, men vi nåede da op til vores båd igen - for at opdage, at båden var slæbt op i haven på den anden side af Strandvejen og endnu mere solidt sikret. Vi havde ikke den store inspiration til at cykle tilbage til Herlufsholm, og i stedet sendte vi årerne med DSB til Borelli Møller, vores respekterede hører i fysik. Jeg ville gerne have set hans forundring, da denne uventede gave ankom til skolen.

Næste gang havde jeg en løs aftale med en anden kammerat, og denne gang ville vi forhyres som skibsdrenge og rømme, når gunstig lejlighed viste sig. Først gjaldt det om at anskaffe sig en søfarts-bog, og med den i lommen måtte vi afvente et gunstigt tidspunkt. Imidlertid fik kammeraten en lejlighed til at komme af sted, ganske vist på en meget ukomfortabel måde, men han nåede da til England via Sverige, og blev senere, som faldskærmsmand, sendt ned over Danmark. Men set fra min side var det atter et mislykket forsøg.

Den tredje gang var jeg blevet en smule klogere, men altså ikke klog nok. Denne gang tog jeg alene til Esbjerg og indlogerede mig på det lokale Missionshotel, og det var ikke opmuntrende.

Min eneste lektur var Biblen, som lå i skuffen, og ellers prøvede jeg at få kontakt med fiskerne nede i havnen. Jeg vidste, at der var forbindelse mellem de danske og de engelske fiskere ude på fiskebankerne, bl.a. Doggerbanken, og det gjaldt om at finde en jøde, som jeg kunne stole på og omvendt, men jyske fiskere er sindige og jeg havde ikke råd til at blive tilstrækkeligt længe i Esbjerg til at vinde deres fortrolighed.

Inden min afrejse fra København havde jeg skrevet et brev til mine forældre, hvor jeg forsøgte at gøre dem begribeligt, hvorfor jeg måtte af sted. Mange gange siden har jeg tænkt på, hvor jeg satte deres tålmodighed og overbærenhed på en hård prøve i de fem onde år. Det vil fremgå af de næste sider.

Således vendte jeg tilbage til København endnu engang med uforrettet sag, og til min store overraskelse blev jeg modtaget som den genfundne søn uden bebrejdende ord.

Det er helt sikkert, at mange unge havde de samme problemer, som jeg havde, og at mange unge ønskede at finde en organisation med tilstrækkelig styrke til at genere den tyske besættelsesmagt seri-

øst. Men det tager tid for et land at skabe baggrund for en ny civil krigsførelse, specielt for et land som Danmark, som levede i en drømmeverden efter ca. 75 års fred og ro.

Det officielle Danmark indtog den ejendommelige holdning, at vi forsvar neutralt i stormagtskonflikten. Den 9. april fastslog man, at der ikke var krigstilstand imellem Tyskland og Danmark, men derimod en fredsbesættelse - en betegnelse, som ikke er defineret i Folkeretten. København blev besat af 900 tyske soldater, som blev landsat ved Langelinie. Først sejlede skibene forbi Middelfrundsfortet, hvor man var klar til at betjene kanonerne, men »funktioneringsfejl« hindrede deres rette brug. Næste chance for at stoppe troppeskibene var panserskibet »Olfert Fischer«, som lå ved Holmen med fri udsigt til landsætningen. Desværre var det trænedes personale blevet hjemsendt dagen i forvejen og på banjerne lå kun nyt indkaldt mandskab, som ikke havde anelse om betjeningen af det svære skyts om bord.

Mange yngre er ikke klare over disse ømme punkter, men det var nogle af de mange begivenheder, som var med til at forstærke vores forbitrelse mod den danske regering - og mod »Værnemagten«.

Allerede 9. april 1940 blev grundlovens bestemmelser om ytringsfriheden trømleret ned, idet censur blev indført, ligesom forbud mod demonstrationer og offentlige møder - også krænkelser af grundlovens sikring af forsamlingsfriheden.

Der næst forlangte tyskerne 12. april, at sabotage og spionage skulle pådømmes ved tyske krigsretter og efter tysk militær straffelov. Det blev bremset af regeringen, som i stedet oprettede Statsadvokaturen for Særlige Anliggender som et samarbejdsorgan, hvor dansk og tysk politi i fællesskab skulle bekæmpe eventuel dansk modstand mod besættelsesmagten.

For den spirende danske modstandsbevægelse blev det danske politi således i krigens første år en modstander, som tilføjede de første sendinger af faldskærmsfolk fra England katastrofale skader. Man har senere talt om, at modstandsbevægelsen havde en to-fronts krig (mod tyskerne og mod det danske politi). Det må nævnes her, at en del politifolk arbejdede i modstandsbevægelsen, men det var uden for etaten, og det ville have kostet dem deres stillinger, om deres

overordnede havde vidst om det. Af samme grund var det tyske ordenspoliti's tilstedeværelse i Danmark yderst begrænset før 29. august 1943 og 19. september 1944.

Tysklands angreb på Rusland 22. juni 1941 ændrede krigens gang. Hvad Napoleon ikke havde kunnet gøre, kunne Hitler heller ikke. Forsyningslinierne var i begge situationer for lange. Napoleon manglede foder til sit kavaleri, og Hitler manglede brændstof til sine panserenheder.

Den danske regering var fremme på arenaen med det samme. Stauning gav personlig ordre til, at alle medlemmer af det danske kommunistparti skulle anholdes, og 26. juni erklærede den danske regering, at den støttede den kamp, som Tyskland førte mod Sovjetunionen.

Jeg har aldrig haft den mindste sympati for kommunismen, hvad kommunisterne formentlig er lige glade med. Men det kunne have fået katastrofale følger for Danmark ved krigens afslutning, da 6 timer afgjorde, om vores land skulle befries af de fremrykkende englændere eller af de fremstormende russere. Vi har set, hvad der skete med Østtyskland.

De danske nationalsocialister, som var en ret patetisk skare, fik udvirket, at der blev dannet et Frikorps Danmark som en dansk afdeling af Waffen SS og førende det danske flag. Det blev ledet af oberstløjtnant Kryssing. Frikorpsset havde en parade nede ved Godsbanegården inden afrejsen til det store ukendte land mod øst, og det gjorde et stærkt indtryk at se den danske hærs øverstbefalende General Gørtz skride fronten af ved samme lejlighed.

Alligevel blev 77 officerer og underofficerer efter krigen idømt mellem 4-6 års fængsel og blev afskediget uden pension. Forsvarsministeriet havde i skrivelse af 8. juli 1941 givet tilladelse til, at faste befalingsmænd og hjemsendte værnepligtige kunne melde sig til Frikorpsset, og at de senere kunne indtræde i deres stillinger igen. Den danske Statsradiofoni deltog i hvervekampagnen.

Jeg kan mærke, at jeg fjerner mig mere og mere fra det, som jeg egentlig skal tale om, men denne del af Danmarkshistorien er lempet diskret til side, selv om den formede vores liv.

For at understrege alvoren og risikoen for modstandsbevægelsen skal jeg endeligt fremdrage statsminister Buhl's radiotale 2. september 1942, hvor han på rege-

ringens vegne meddelte, at man med yderste strengthed ville forfølge sabotage og anden forbrydelse mod den tyske værnemagt, og at han forventede medarbejde hertil af alle gode kræfter i folket. Han understregede, at alle, som foretog sabotage, handlede mod sit fædrelands interesse. Buhl blev Danmarks første statsminister efter krigen.

Det er en god baggrund, når man skal forstå det danske politis ihærdige indsats mod det illegale arbejde og den danske hærs passivitet og manglende hjælp til modstandsbevægelsen i besættelsestiden.

Det lå helt klart for mig, at jeg skulle i den danske Marine efter en studenterekamen, og jeg var meldt til optagelse på Kadetskolen i 1940. Besættelsen 9. april overbeviste mig om, at det ville være tåbeligt at melde sig til forsvar af sit land, når det ikke ønskede at blive forsvaret. Admiral Rechnittzer's indstilling til forsvar havde ødelagt for meget.

Endelig, i slutningen af 1943 fik jeg kontakt med sabotagegruppen »Holger Danske«, som havde været i stormvejr flere gange, som man vil kunne forstå af ovenstående.

»Holger Danske« blev dannet i foråret 1943 af bl.a. Tom, som havde deltaget i Finlandskrigen og »Citronen« (Jørgen Hagen Schmith). De blev hurtigt suppleret med bladgruppen, bl.a. »Finsen« (Jens Lillelund). Han havde forbindelse til SOE (Special Operations Executive) gennem Flemming Muus og dermed til det efterspurgte engelske sprængstof. Frem til september 1943, udførte »Holger Danske« mere end 20 større sabotageaktioner, men i september måtte Tom flygte til Sverige, stukket af en tidligere kammerat fra Finlandskrigen, som øjensynlig tog statsministerens radiotale alvorligt. Kort efter måtte resten af gruppen flygte, og »Holger Danske« i første udgave var færdig.

Men kort tid efter etablerede »Finsen« i november 1943 et nyt »Holger Danske«, og gennem brødrene Staffeldt fik man atter etableret forbindelse med England og SOE. Det nydannede »Holger Danske« (II) havde en række fremragende folk, bl.a. nedkastningschefen øst for Storebælt Stig Jensen, Canada-Peter, som var en af de mest effektive SOE agenter under krigen og overlevede, »Citronen«, som er tidligere nævnt, »Flammen« (Bent Faurshou Hviid), »Lillebent« og »Herman«. De var med rette frygtet af Gestapo.

På samme tidspunkt dannede 6 modstandsfolk Frihedsrådet, som hurtigt fik en hel enestående opbakning af alle modstandsgrupper. Det var en selvbestaltet gruppe og gjorde aldrig krav på at være en slags regering. Den autoritet, som Frihedsrådet opnåede i befolkningen i krigens sidste 1½ år, måtte gøre den kasserede regering misundelig.

December 1943 var en mørk tid for modstandsbevægelsen. Et stort antal kontakter blev røbet til Gestapo, og Hvidsteengruppen blev trevlet op. Samme skæbne skete med SOE i Danmark, og det resulterede i 200 anholdelser og 25 henrettelser.

Meget af det, jeg skriver her, havde jeg ingen anelse om dengang. Det er først senere, at det er lykkedes at få nogle af brikkene på plads i puslespillet, men begivenhederne havde afgørende indflydelse på vores skæbne, og det var godt, at vi ikke vidste mere. Ikke på noget tidspunkt havde jeg en overordnet rolle i »Holger Danske«. Jeg var et menigt medlem af gruppen og godt tilfreds med det. Vi kendte så lidt som muligt til hinanden, selv inden for gruppen. Ofte var det mørkt, når vi mødtes, vores navne var dæknavne, adresserne skiftede, og der var kun gruppeføreren, som kendte til, hvordan han kunne komme i forbindelse med os. De andre grupper havde vi ingen forbindelse med undtagen ved fælles aktioner.

Alt dette vidste Gestapo godt, når de skulle vride oplysninger ud af deres fanger, og jeg kunne derfor på et senere tidspunkt med et vist held forsinke resultatet af mine afhøringer på Politigården.

Da arbejdet i »Holger Danske« (III) tog fart, blev det mere eller mindre forstyrrende for det medicinske studium. Jeg arbejdede som volontør på Sundby Hospital, en del af uddannelsen, som man godt kunne unde nutidens medicinske studerende at få lov til at gennemgå, således at de på et tidligt tidspunkt kunne lære noget om mennesker og patienter. Min chef, en kirurgisk 1. reservelæge, var en barsk herre, men han opfattede hurtigt, at jeg havde en rimelig grund til at forlade hospitalet engang imellem, og han var således en stor hjælp.

De første opgaver var beskedne, formentlig fordi jeg blev prøvet. Det kunne dreje sig om at aflevere en tung pakke til en person, som hed »Anders« på et gadehjørne, og derefter cykle væk i fred og ro. Men gradvist ændrede opgaverne sig.

Vores nye leder »Bergstrøm« (Knud Larsen) boede nær Grundtvigskirken, og hans lejlighed blev stormet af Gestapo i begyndelsen af juli 1944 under folkestrejken. Sammen med to andre »Holger Danske«-folk reddede han sig ud ad et vindue til gården og undslap i den omgang. Men der var notater i hjemmet, som oplyste om mig, og næste dag blev mine forældres hus på Sundbyvestervej stormet. Der var en person, som havde ringet gentagne gange, øjensynligt for at advare mig, men »Bergstrøm« fik ikke fat i mig, og jeg fik ikke beskeden. Stor var min forbavselse, da min far den følgende dag dukkede op på landet og forklarede om nattens hændelser. Han spurgte ikke om noget og bebrejdede mig heller ikke.

Fra det øjeblik var jeg fredløs, og jeg måtte skifte bopæl med jævne og uregelmæssige mellemrum. Man må gøre sig klart, at man altid er en gene for de herlige mennesker, som huser en og som tager en stor risiko, og man må flytte, inden man bliver en for stor belastning. Et stykke tid boede jeg på min fars klinik, han var læge, og en madras blev lagt på gulvet til natten. Ind imellem sov jeg på trappeopgange og altid på øverste etage for at få lidt tid, om der skulle komme ubudne gæster. Jeg lærte at vågne ved mindste støj af biler nede på gaden, og det var generende i flere år efter krigen. En belgisk pistol med en glimrende balance havde jeg nu altid i min taske, klar til skud. Jeg havde iøvrigt fået den af »Heis«, rektor Friis-Hansen, ved et besøg på Herlufsholm. Vi gik sammen over i kirken og hentede den ud af sit gemme. Samme taske indeholdt også en engelsk håndgranat.

Mit hår blev farvet af frisøren Granzau, som havde en smuk butik inde ved Kgs. Nytorv. Han var Dronning Ingrid's frisør, men om aftenen, når personalet var væk, var han en diskret og modig hjælper, og det siger sig selv, at denne travle mand aldrig tog betaling for sin ulejlighed. Jeg havde den glæde at møde ham efter krigen, hvor jeg kunne erindre ham om hans indsats.

Farvningen af håret var effektiv, og jeg fik en smuk gulerodsfarvet manke. Problemet var imidlertid, at jeg efterhånden blev allergisk over for farvestoffet, og hovedet svulmede op efter hver farvning, således at jeg ikke var i stand til at åbne øjnene i flere dage. På et senere tidspunkt

voldte hårfarvningen et andet problem, idet jeg ikke kunne bede Granzau om at komme ind på Politigården, hvor Gestapo sørgede for underholdningen, for at holde hårfarven ved lige. Jeg var nervøs for at få afsløret en anden identitet end den foregivne.

Generalstrejken varede fra 30. juni til 5. juli 1944. Jeg boede hos en dejlig familie i Lille Strandstræde sammen med en gruppe fra Bopa. De var ved at komme til hægterne efter sabotageaktionen mod GLOBUS, hvor lægen Erik Hagens blev dræbt af et skud i hovedet, mens han kørte en rutebil, »lånt« af DSB, væk fra fabrikken. Iøvrigt var disse sabotører herlige mennesker og ikke mere kommunistiske end paven i Rom.

Natten efter at jeg forlod denne smukke lejlighed blev den stormet af Gestapo, og jeg er den dag i dag ikke klar over, om det var på grund af mig eller tilstedeværelsen af Bopa-folk. Vores værtinde fru Lange, som iøvrigt havde haft en søn på Herlufsholm kaldet »PW«, blev sendt til koncentrationslejr og overlevede prøvelserne.

Det var lidt rigeligt med to besøg af Gestapo inden for en uge, men det skærpede min årvågenhed.

Kort efter Generalstrejken fik jeg gennem en kilde i Udenrigsministeriet at vide, at jeg nu måtte tage til Sverige. Gestapo havde fået øje på min ringe eksistens, hvad jeg nok havde på fornemmelsen efter de to visitter, men de må have troet, at jeg var mere betydningsfuld, end jeg var. Nu havde jeg ikke så meget at gøre i Sverige, så jeg foretrak at blive i København.

Sabotageaktionerne mod foretagender, som arbejdede for tyskerne, gik oftest glat. Overraskelsesmomentet var vigtigt. I august 1944 ødelagde vi fabrikationen på Tåfdrups uniformskrædderi på Vesterbrogade. Det var klart solskin, og vi behøvede ikke sprængstof. Fabrikken syede uniformer til værnemagten, og pigerne i skrædderiet hvinede og skreg, mens vi med mukkerter slog symaskinerne i stykker. Et enkelt slag mod nål og lejer var tilstrækkeligt, og aldrig har jeg slået så mange symaskiner i stykker på en dag. Uniformer blev brændte eller overhældte med medbragt saltsyre.

Efteråret 1944 var ellers en barsk tid for »Holger Danske«. Jeg var 4. september kaldt til møde med vores leder »Bergstrøm« ved BT-Centralen på hjørnet af Strøget. Vi drak en kop kaffe af

datidens specielle smag, og jeg fik oplysning om nogle kommende, vigtige begivenheder. Det var sidste gang, jeg så ham. Samme dag blev »Bergstrøm« arresteret, kørt til Frederiksberg Politistation, og da tyskerne kom, forsøgte han at tage sin giftampul, desværre lykkedes det ikke. En dansk betjent var så venlig at erindre »Bergstrøm« om, at han havde glemmt sin taske. I samme taske lå kompromitterende materiale, som Gestapo var glad for, da de slæbte af med ham. På Shell-huset blev han taget under behandling af en af besættelsestidens værste håndlangere, danskeren Ib Birkedal Hansen. Han døde af sine mishandlinger 5 dage senere. Han ligger nu i Mindelunden.

Næste dag gik det atter galt. Depotet på C.F. Richsvej blev stormet, og Kai Ole Hammerich blev dræbt af en Gestapomand, medens »Gertsen« blev såret, men skød sig fri og dræbte en Gestapomand. Vi kørte forbi stedet samme dag uden at ane, hvad der skulle ske.

14. oktober 1944 løb tiden ud for »Citronen«. Han var uheldigvis forklædt som politibetjent den dag, tyskerne fangede det danske politi, og han blev således også fanget. Han blev ramt af et skud i ryggen, da han forsøgte at flygte, og blev sammen med sin vogter kørt til det tyske feltlazaret. Undervejs skød han sin vogter, og blev nu af ambulancefolkene kørt til et sikkert sted, hvor han kunne behandles. I rekonvalescensen blev han plejet i dir. Strøm Tejsens villa i Gentofte, men en stikker oplyste tyskerne om hans opholdssted. Villaen blev omringet, sygeplejersken slap væk, men han kæmpede alene, så længe han kunne. Han blev dræbt sammen med 6 tyskere, mens 20 sårede håndlangere blev kørt bort i ambulancer. Villaen nedbrændte.

Ulykkerne var ikke ovre endnu. 4 dage senere var Gestapo ude for at hende dir. Nygaard i hans villa. Han var ikke hjemme, men »Flammen« var der, og han havde ikke våben på sig. Derfor tog han sin giftampul, og efterfølgende blev villaen sprængt i stykker.

Nogle uger forinden, torsdag 28. september 1944, foretog vi angrebet på NORDWERK i Aldersrogade. Fabrikken fremstillede dele til den tyske flyvemaskineindustri. Det var den største aktion, som modstandsbevægelsen foretog under hele krigen, men den blev en fiasko. Heldigvis var der kun en enkelt såret. Fabrikken havde 30-40 sabotagevag-

ter og et lignende antal tyske soldater, og vores antal har vel været 90 mand. Jeg havde stillet min cykel i Lersøparken i noget buskads, og så trængte vi frem mod fabrikken derfra, videre gennem haveforeningen »Bispely« og under nogle jernbanevogne, som gav god dækning.

På et eller andet tidspunkt gik det galt, idet en sabotagevagt, da han blev slået ned, skreg i utide. Så brød helvede løs. Alarmen gik i gang, tyskerne var hurtigt på benene og prøvede at fange os i deres lyskaster. De 3 20-mm luftværnskanoner på fabrikens tag begyndte at skyde efter os, men det var vanskeligt for dem at få drejet kanonerne langt nok ned på den korte afstand. Da »Arkitekten« og jeg var nået tilbage til Lersøparken i skarpt trav, vi dækkede altid hinanden, prøvede vi at cykle på tværs af Lersøparken for at komme i skjul af træerne. Men vi blev fanget af en lyskaster, og nu kunne luftværnskanonerne nå os. Et par af granaterne fløjtede af sted tæt på, men uden at eksplodere, og en lysporgranat gik gennem egerne på cyklen. Men vi slap op til Bispebjerg Hospital, som nok har undret sig over festfyrværkeriet, og her dundrede vi på den store port. Vi ville meget gerne i læ. En luge blev åbnet og en stout vagt opfattede straks situationen, formentlig understreget af »Arkitekten«, som stak sin maskinpistol ind gennem lugen og brølede »Danske Sabotører«. Det var vist ikke nødvendigt med den oplysning.

Vagten tog det ganske roligt og førte os af de underjordiske gange ud til hospitalets vestside, hvor vi tog hjertelig afsked med portneren. Vi skulle ind til byen, men kørte i en stor bue uden om området af gode grunde. Først cyklede vi mod Frederiksberg gennem de stille gader og passede godt på kørende biler, men på Ndr. Fasanvej kom vi i nye vanskeligheder. Vi brasede ind i en række tyske politisoldater, som gik frem gennem gaden på en lang række på tværs. Vi var for tæt på til at vende omkring, og i stedet for satte vi farten ned, mens vi sludrede »muntert«. Lige før vi passede igennem rækken af tyskere, blæste vinden »Arkitekten's« frakke til side og afslørede hans maskinpistol. Det ejendommelige skete, at tyskerne stoppede som lammede, og så var vi godt klare over, at det var på tide at passere gaden. Vi jog af sted på cyklerne og fik et forspring, inden de skød efter os, men så piftede kuglerne også om ørerne. Det var

ubehageligt, og derfor drejede vi ned ad den første gade, vi så, på venstre hånd. Jeg noterede mig i skyndingen, at den hed »Holger Danskes Vej«.

Vore tab havde været alvorlige i efteråret 1944 og i november tog Hipokorpsets og Sommerkorpsets terror af civilbefolkningen sådan til i vilkårlighed og grusomhed, at modstandsbevægelsen følte, at den måtte give disse forkvalede mennesker en lærestreg. Aktionen mod dem blev udført lørdag 25. november 1944, hvor vi angreb Lundtofte Flyveplads, hvor Sommerfolkene varetog bevogtningen.

Kl. 19.30 rykkede vi frem mod vest fra Dyrehaven, over græsmarkerne mod vagtbygningen. Vi var ialt ca. 30 mand fordelt i 3 grupper, men vi var meget stille. Først da vi var nået hen til skyttegravene, begyndte en vagthund at gø, og da en vagt råbte os an, blev han dræbt øjeblikkelig. Overraskelsesmomentet var ovre, og Sommerfolkene skød fra alle vinduer. De havde et meget generende maskingevær, som hindrede fremrykningen, men det blev sat ud af funktion med en håndgranat, som een af vore folk kastede. Jeg skulle også forsøge at få en håndgranat ind gennem et vindue, men da det var mit første forsøg, havde jeg i kampens hede glemt at fjerne sikringen, så den gjorde ingen skade. Mit andet forsøg var perfekt.

Håndgranaten røg ind i huset, og jeg kunne se Sommerfolkene styrte afsted for at nå ind i et tilstødende rum inden eksplosionen. Det viste sig senere, at vi allerede havde en mand inde i huset, og han blev selvfølgelig noget forstummet, da håndgranaten gik af. Ved et usædvanligt held kom han intet alvorligt til.

Lidt senere kom en Sommermand med sorte støvler og en hvid sweater med rullekrave løbende ned mod mig og sendte mig en salve med sin maskinpistol. Jeg var meget glad for, at jeg havde min sikre belgiske pistol fra Herlufsholm kirke klar. Hele operationen varede vel 15-20 minutter, men tiden står stille, mens det foregår.

Overblikket får man først på et senere tidspunkt, efter krigen, når man kan sammenholde sine egne oplevelser med andres. Alle Sommerfolk blev tilintetgjort, på nær en enkelt, som undslap og blev fundet hårdt såret næste morgen i nærheden. Vi havde ingen tab.

Gruppens virksomhed blev gradvist flyttet til at bekæmpe stikkere. Hvad der

skulle ske med dem blev afgjort ved en højere instans, men så lå der en farlig og langvarig opgave foran os, når vi skulle klarlægge deres daglige gang og deres vaner. De havde alle vaner, trods forsigtighed.

Således var det også med terroristen og stikkeren Johan Henrik Bruun, som var næstkommanderende i Ib Birkedal Hansens terrorgruppe. Det var denne gruppe, som havde mishandlet »Bergstrøm« til døde.

Med jævne mellemrum gik han ned i barbersalonen i Kingosgade 19. Den eksisterer ikke mere. En kølig morgen ved 10-tiden havde vi taget opstilling i området efter at have fået at vide, at Bruun var gået ned i salonen. Jeg fik besked om, at denne gang var det mig, som skulle skyde ham, og jeg skyndte mig derned for at få det overstået. I stolen lige til venstre for døren sad en mand indsæbet i barbeskum, men for en sikkerheds skyld tiltalte jeg ham, således at han vendte hovedet. Det viste sig at være en god ide, da det ikke var Bruun, men en helt sagesløs mand. Jeg undskyldte så godt man nu kan i en sådan situation, stak pistolen i tasken og forsvandt hurtigt op ad trappen til gaden. Da vi var ved at forlade området, begyndte de første Gestapo-folk at ankomme. Det var første og sidste gang, at jeg blev sat til dette ubehagelige, men nødvendige job. Bruun blev skudt kort tid efter af gruppen.

I 3. uge af marts 1945 blev lederen af vores gruppe arresteret af Brøndum-banden ude ved Hellerup Kirke. Jeg fik en hurtig advarsel, men fik samtidig at vide, at han havde taget sin giftampul. Dette var en oplysning, som senere var ved at blive skæbningsvanger. Jeg måtte se at komme af vejen nogle dage og tog ud til mine forældres hus på Sundbyvestervej, hvor jeg ikke havde været i lange tider af gode grunde. Det var en stor dumhed og var tæt på at koste min mor og senere mig selv livet. Det nødvendige var pakket ned, og jeg faldt for fristelsen til at sove et par timer, inden jeg drog videre. Kl. 3 om morgenen hørte jeg lyden af biler nærme sig og standse stille uden for villaen. Jeg styrtede ind til mine forældre og forklarede dem, at tyskerne var på vej. Det var udelukket at sætte sig til nødværge med mine forældre i huset og i stedet satte jeg min bagage ind til dem, rullede mit sengetøj sammen og stuede det væk, mens tyskerne begyndte at hamre og kime på døren. Det er utroligt, hvad

man kan nå, når det gælder. Min mor og jeg kom ned ad trapperne, og hun fik mig gemt under sædet på en lang sofa, som stod ved kaminen i den ene stue. Tyskerne var ved at blive utålmodige, sprængte vinduerne med nogle salver og forsøgte at slå døren i stykker med geværkolberne. Efter at have gemt mig gik min mor op på 1. salen for at trække gardinerne for i soveværelset, men en tysker ude i haven sendte en byge af kugler op mod hende, så glas og loftpuds fyldte rummet. Hun blev ikke ramt, og gik derefter ned til hoveddøren og råbte ud, at hun ikke ville åbne, med mindre de holdt op med at larme og ødelægge døren. Der blev dødstille, og da hun så åbnede døren, stillede hun sig midt i den og forlangte, at de skulle præsentere sig, førend de gik ind. Det gjorde de så, og knasede så hen over det splintrede glas.

Kommandoen undersøgte huset i 3 timer og det var lang tid at ligge på et koldt cementgulv under en sofa i marts måned - alt blev splittet ad. Sofaen, hvorunder jeg lå, blev også undersøgt, og jeg kan stadig mærke lysstrålen, som passerede hen over min ryg, uden at jeg blev opdaget. Sofaen blev skubbet halvt på plads, og jeg troede virkelig, at heldet havde tilsmilet mig. Morgenlyset nærmede sig, og blandingen af tyskere og danske håndlangere begyndte at blive nervøse for lyset. Da der var givet ordre om afgang, kom en af vagterne ude fra haven forbi. Han anede ikke, hvad der var sket inde i huset og så blot den skæve sofa. Så han begyndte forfra og meget omhyggeligt, og så var mit held ude.

Inde på politigården blev jeg taget under behandling af en Gestapomand ved navn Johan Sebastian Bach. Da han var færdig med mig, kravlede jeg rundt på gulvet, som en flue der har ramt et vindue. Hans eneste bemærkning var, at han var utilfreds med, at jeg svinede hans gulv til med blod, og at jeg måtte se at få det tørret op. Jeg lovede mig selv, at såfremt jeg overlevede, ville han ikke gøre det.

Efter krigen fik jeg ham sporet til Frankfurt am Main, men han var død, dræbt under et luftangreb på byen.

I midten af april 1945 blev jeg dømt og overført til Vestre Fængsel, hvor jeg så håbede på, at Englænderne ville nå frem, inden tyskerne handlede.

Resten af historien, min tid i fængslet, er lige så spændende, men kan næppe have andet end personlig interesse. □

Fragmenter af en dagbog

Med lektor Mogens Jensen og fruens venlige mellemkomst kan i det følgende bringes en fortsættelse af fru Sigrid Eskildsens dagbog fra besættelsesårene. At de vækker mange erindringer til live, indkommer der stadig nye vidnesbyrd om. Et godt eksempel er følgende fra Claus Ahnfeldt-Møllerup, i disse år tjenstgørende i Bruxelles: »Må jeg slutte mig til koret af rosende stemmer og sige tak for fru Eskildsens fremragende dagbogsfragmenter i Herlovianeren. Utroligt spændende at se skolen fra en anden vinkel end den, hvorfra vi dipte så den - og så naturligvis herligt at læse om sider af gamle hørere, vi ikke kendte noget til (omend vi nu og da måske anede dem). Dejligt at se gamle Øhne, frøken Henningsen, så kønt omtalt! Jeg drak mange kopper te hos hende. Og så et enkelt supplement: Billedet af Post Eskildsen og »Kluk« alias Winther-Hansen foran Skolebygningen er ikke fra slutningen af 50'erne, som anført i Herlovianerens nr. 89. Jeg har det i mit album med billeder fra '53, hvilket synes korrekt, idet diplene i baggrunden er forrest J.P.Mynster ('55) og bagerst Børge Hulgaard ('54)«.

Jan Maegaard ('44) og fru Eskildsen.

13. januar 1942

I går havde vi Erna i forstanderlejligheden, og vi havde travlt, for vi skulle ned i festsalen kl. 14 og se drengene spille komedie. De spillede et stykke, der hedder Gulddåsen af Chr. Olufsen, og de udførte deres roller glimrende allesammen.

I eftermiddag kom Chr. Armstedt herop med en bog og et brev fra frk. Henningsen. Det skulle være en forsinket fødselsdagsgave. Det var vældig sødt af hende at tænke på mig, mens hun selv ligger syg, men nu håber vi at få hende hjem om et par måneder - vi længes rigtig nok også efter det. Gid vi havde haft hende i morgen til Trolledagen.

3 små unger kom herop i mørkningen, forsigtigt listende og bad om de ikke nok måtte komme herind og blive varmet lidt, og så satte de sig på gulvet med benene oppe på radiatoren og blev gennemvarmet, inden de skulle ned til læsesal.

16. januar.

I dag er vi da ved at blive os selv igen. I går var vi alle mere eller mindre sløve oven på Trollefesten. Det trak rigtigt nok også ud til de små timer - klokken var 3, da vi var færdige til at gå i seng, og så var vi så trætte og udkørte, at vi ikke kunne sove, og da vi prøvede at sove lidt i går eftermiddags, var der som sædvanlig en hurlumhej på begge de fordømte spillestuer, så man måtte tro, at en ond ånd var sluppet løs. Eskild var et sammenbrud nær Trolleaften, men han ville ikke have, at jeg skulle ringe til Lundgreen-Beck, som jeg truede med, men han gik så hen på Sus og fik et par opstrammende piller og klarede den også, men lige så snart gæsterne var gået, sagde inspektøren til ham, at han skulle skrubbe op i seng. Han har også alt for meget at huske på, indtil 80 ærinder om dagen foruden posten og alle pakkerne. Rektor har også sagt til lærerfamilierne, at de ikke må benytte ham så meget, så nu får vi se, hvad resultat det vil give.

18. januar.

I går var 3 unger, Mark, Raben og Halskov heroppe. Eskild måtte ganske vist gå i seng, men Christmas kom op og sludrede lidt, og klokken blev omtrent 10, inden de gik.

I eftermiddag spilles skolekomedien til fordel for en sydslesvigsk familie, hvis familiefar er faldet i krigen, og hvor der er tuberkulose i hjemmet.

26. januar.

I går frøs det ca. 20 grader og samtidigt var det en hård blæst, så der skete mange tilfælde af forfrysninger og besvimelser, særligt blandt skisportsfolkene; men de kunne jo være blevet hjemme. Vi kunne ikke få varme her i stuen, vi nåede 10 grader og sad indsvøbt i tæpper og trøjer hele dagen. Vi skulle have været ind i »Jyden« i aftes, men vi foretrak at blive hjemme. I nat har det frosset 29 grader her og 30 grader på Kus. Vi har et frygteligt hus med frosne wc'er og sprængte vandvær. Gasmesteren har for en gangs skyld fået noget at bestille.

9. februar

I aftes var Niensens her, og vi sad og havde det hyggeligt og rart, da rektor pludselig ringede, om jeg kunne sørge for, at der blev redt op til 8 soranere og en lærer. De havde været til skistævne og kunne nu ikke komme tilbage til Sorø, da rutebilen sad fast i sneen. Så måtte jeg over og have frøken Jensen vækket for at få lagner, og Oda og Marie gik med mig over på skolen og redte sengene, som vi måtte famle os frem til blandt sovende drenge.

21. februar

Leif var her fredag aften. I dag har vi læst hele eftermiddagen, og i aften fik vi besøg af hele 5 drenge: H. Gjørup, Blendstrup, Mark, Raben og Halskov samt hr. Stæhr.

27. februar

Drengene har demonstreret med bordtavshed 2 gange mod hr. Skovby og er derfor blevet idømt en meget hård straf, idet de i 2 dage ikke har fået nogen femmad og kun fået barmadder til aften.

Vi har i går og i dag vasket sovesalene

i skummetmælk for at give linoleummet lidt fedtstof. De bliver ganske blanke og nydelige af det.

22. marts

Onsdag og torsdag var vi uden elektrisk lys på grund af det værste uvejr, vi endnu har haft i vinter. Det var isslag, så master og træde knækkede, togstandsninger og isskruninger i Storebælt standsede al trafik. Eskild gik med klude viklet om skoene for at stå fast.

Skuespiller Henrik Malberg var sneet inde i Næstved, og rektor fik ham herud torsdag aften, og han læste så op på festsalen. Det foregik ved stearinlys; dog var et par af dem temmelig anseelige, idet alterlysene fra kirken var bragt ned i festsalen. Det var ganske hyggeligt.

I aften var Mark, Raben, Quedens og Andersen heroppe til the. I dag skinner solen dejligt, og drengene boltrer sig på skøjter nede på åen, og vi burde forlængst have haft forårsblomster, men vi har ikke set en eneste lille vintergæk endnu.

27. marts

I går kom oldfruen hjem, og jeg har været oppe at hilse på hende i dag. Det var så hyggeligt at få en sludder med hende igen og så dejligt at vide, at hun er her. Hun selv var så rørende glad for at være hjemme igen og over alle de blomster, der var kommet til hende.

Vi har i dag måttet bytte om på to piger, fordi den ene havde været næsvis imod hr. Illum. Hun ville gerne give ham en undskyldning, men det var ikke nok, og så måtte den svage igen bøje sig for overmagten. Ak, ja.

19. april

I aften kom så Oluf, og vi havde inviteret Ole Blicher herover for at sludre med ham. Samtidigt havde vi også lille Funder, som var eneste unge tilbage på Vuen. Vi var en tur nede i haven, og bagefter drak vi kaffe og »bælede«. I dag har vi haft besøg af Faartoft, en rask gut, som har været præfekt her. Han læser nu til læge.

25. april

Natten til fredag hylede sirenerne kl. 1,45, og vi måtte i kælderens med alle ungerne en stiv time. I stedet for de lidt tillokkende, iskolde munkeceller fandt vi på at gå ind i kirken, hvor der var lunt,

Hr. Eskildsen i galla.

og der sad vi såmænd og havde det meget godt.

I aften er det lille Marks fødselsdag, og vi skal holde gilde for ham. Hans mor sendte en check på 10 kr., så han kan godt tillade sig at invitere 5 kammerater med op, men det skal først være på onsdag aften, da han i dag er rejst ind til fru Gade, hvor han skal være sammen med Freddy og Oluf Hartmann.

30. april

I aften holdt vi så fødselsdagsgilde for Mark. Hans kammerater, der var med, var de sædvanlige Raben og Halskov samt Jens Gert Andersen, Quedens og Wiboe. Vi havde det helt gemytligt og morede os over en lille historie, jeg havde skrevet, og hvor gæsterne selv satte tillægsord ind. Vi havde fået en lækker lagkage og en mægtig kringle, og det hele blev fortæret.

Mark viste sig som et lille mandfolk, idet han slog på sin kop og sprang op og takkede på sine kammeraters og egne vegne for den ulejlighed, vi havde haft, og fordi der var pyntet så pænt. Så læste Eskild en historie, og så skulle de i seng.

9. maj

Igen havde vi luftalarmer i 2½ time. Hvis det bliver sådan ved, bliver vi skrupnervøse allesammen. Maegaard undeholdt med orgelmusik i kirken.

14. maj

I går fik hr. Beck brev fra den gamle Christmas, at hele familien var rejst deres vej, ingen vidste dog hvorhen, men det var for at meddele, at drengen ikke kom tilbage til skolen. Jo, man lever rigtignok i overraskelsernes tid.

Kl. 7 aften: Vi har netop lige nu i den engelske radio hørt en tale af forhenværende minister Christmas Møller. Det er en glimrende præstation, han der har gjort; ganske uden at nogen anede det, er han med John og sin frue stukket til England.

23. maj

I dag er det skolens fødselsdag, og drengene har de to sidste år haft skovtur den dag; men i går rejste de på pinseferie, så det bliver der ikke noget af i år. Der er ialt 42 drenge tilbage her i ferien, og Dagny og museumspigen har vagten.

Jeg fik en dejlig buket tulipaner af hr. Beck i går, inden han rejste, og nu har jeg været nede i Baven og plukke en stor buket pinseliljer. Moltke og Tulle gik ude hos mig i køkkenet i formiddag, da jeg var ved at røre en kage og lave creme til lagkage, og de sloges om at slikke fadene, to lange studenter, men dog så dejligt drengagtige. Lige til aften var Tulle og Kæs her. Det var også dejligt at sludre med dem.

9. juni

I dag til morgen meddeler bladene, at Kalundborg-Århus ruten er nedlagt. Igen må man bide tænderne sammen og holde kæft.

21. juni

I går havde vi så den årlige studenterfest. Det gik ganske glimrende altsammen i år. Der blev arbejdet med humor, og alt gik let fra hånden. Det blev heller ikke så sent som i fjor, inden vi kom til at spise, idet klokken kun var godt 9 imod 10½ i fjor. Schovsbo blev skoleduks. Hans tale var tør og kedelig.

Forstanderen kom i går og rejser igen i dag. Hr. Steffensen havde ikke tid at lægge bordplan for serveringen, så det måtte jeg selv gøre. »Farbror Severin« gav os cigaretter og cigarer. Studenterne rejser i dag, men de øvrige klasser har eksamen i morgen igen, så de bliver ikke færdige til at rejse før tirsdag.

18. august

- I går fik vi 20 små nye unger og 3 nye

præfekter. Det er kedeligt, at alle er nye. I dag begynder så det nye skoleår.

30. august

Det var 30 graders varme i går. Det har vi aldrig oplevet til fugleskydningen, hvor det næsten altid er regnvejr eller i det mindste gråvejr. Det var en tortur at trække i vore sorte kjoler og strømper, og vi havde da også kun det mindst mulige undertøj på. Palladium filmede her hele dagen, og Berlingske Tidende var her også, og vi kan således se os selv i søndagsavisen i dag. Fuglekonger blev Erik Tillisch og Quedens.

Om aftenen holdt forstanderen en tale, specielt rettet til hr. Dinesen og frue, der forlader skolen til oktober, idet hr. Dinesen er udnævnt til rektor ved Rønne stats-skole på Bornholm.

21. september

I går havde vi så det årlige idrætsstævne, hvor der plejer at deltage en halv snes skoler. I år havde Nykøbing, Maribo og Nakskov meldt frafald på grund af børnelammelse.

Det var strålende vejr til stævnet, og Herlufsholm vandt igen i år.

8. oktober

Vi var inviteret over til oldfruen til afskedsfest for gamle Christian Jensen, som har været fyrbøder i vaskeriet i 47 år. Det var meget festligt. Der var dækket et smukt kaffebord i skabsstuen, og samtidig blev der budt vin og kransekage rundt. Rektor talte og overrakte Christian et sølvfad, og bagefter talte både oldfruen og frk. Jensen.

1. november

I går var her afskedsfest for Anders Bademester, som har været her i 40 år. Det foregik i festsalen, og alle lærere med fruer var inviteret til vin og kransekage. Vi andre almindelige kreaturer, som er hans kammerater, var ikke indbudt. Jeg tænker, at kun mindsteparten af lærerfruerne kender Anders - men hvad, der var jo en anledning til at feste. Jeg synes, at oldfruen bar sig finere ad, da hun holdt afsked for gamle Kristian.

9. november

Vi sad i går og læste hele dagen, kun var vi ude at gå en lang tur om eftermiddagen. Jeg læste Kaj Munks prædikensamling: Med ordets sværd. Det er det bedste, jeg har læst af ham; for dens skyld

Før en festaften. Uden dette hold ingen fest. Fru Eskildsen øverst i midten.

tilgiver jeg ham: Egelykke. Af nyt ude fra den store verden skete der det i går, at amerikanerne støttet af engelske krigsskibe gik i land i Nordafrika, og i dag til morgen hører vi, at Algier har overgivet sig.

12. november

Skuespilleren Ingeborg Brams har været hos hr. Beck på besøg i eftermiddag. Hun har 2 brødre her på Vuen. Hr. Beck overtalte hende til at læse eventyr for ungerne i sidste time og inviterede mig med til at høre på det. Det var rigtig så hyggeligt.

18. november

I dag kom Tulle på besøg hos hr. Beck, og vi fik som sædvanligt en ordentlig passiar om alting. Han er et dejligt menneske.

8. december

Både Eskild og jeg og de af vore piger, der var hjemme i søndags, er blevet forgiftet, så vi har måttet aflægge utallige besøg et vist sted. Det er i længden trættende, og vi er alle mere eller mindre slappe. Det er nu anden gang i løbet af 3 uger, at Eskild er blevet syg af maden fra det uhumske køkken, og nu har han lige været ovre hos »farbror Severin« og hørt, om vi muligvis kunne få lov til at få vore kostpenge, og nu vil inspektøren så tale med rektor. Så kunne vi da i hvert fald få den mad, vi skal spise, tilberedt på en mere appetitlig måde.

20. december

I aftes var vi nede til ungernes julefest, og de spillede komedie som aldrig før. I dag er alle dippe rejst på nær 30, der rejser i morgen.

13. januar 1943

I går kom hr. Becks mor på besøg og bliver til fredag. Hr. Linnemann blev jaget ud af sin hule og hen på Sus, fordi forstanderens gæster skal bo på værelset. Og i morgen har vi så vor meget travle Trolledag. Jeg skal have lavet en bordplan til spisningen.

5. februar

I aftes var her stor luftværnsøvelse i bælgmørke. Lyset blev afbrudt, og alt mandskab måtte rykke ud i fuld mundering, og alle dippe måtte gå i beskyttelsesrum.

Det er så dejligt forårsvejr, så man skulle tro, vi var godt inde i April. I fjor ved denne tid frøs det 25 - 30 grader.

13. februar

I går eftermiddags var vi inviteret til the nede hos hr. Beck sammen med vor gamle tjener Hans og hans kone samt hr. og fru Kierkegård og Oldfruen. Vi skulle tale sammen om at få oprettet en afdeling af foreningen Norden her i Næstved, og hr. Beck er hovedkraften i det foretagende.

I nat har der raset en frygtelig storm, og to af vore gamle fredede bøge er blevet ofre for stormen. Det er et vemodigt syn.

14. marts

I aftes var Mark og Bencard heroppe, og vi spillede Bob, og Mark og jeg tabte som sædvanlig.

21. marts

I eftermiddag var vi inde på kvægtorvet og høre professor Hal Kock, som holdt politisk foredrag i anledning af folketingsvalget på tirsdag. Det var mægtig interessant.

I aften har vi været nede på festsalen og høre Ingeborg Brams læse og synge, som hun gjorde mesterligt. Der var vist ikke mange, der ikke sad med en klump i halsen, da hun fremsagde det gamle sønderjyske digt »Det haver så nyligen regnet«, stærkt betonende hver linie, som jo er højaktuel i dag. Også en historie fra Elsass Lothringen om »Den sidste time i modersmålet« gjorde stærkt indtryk.

28. marts

Peter Moltke er på besøg nede hos hr. Beck; han har gået og sludret med mig, mens jeg redte senge her oppe hos os selv. Lille Bencard kom nu med en buket anemoner. I eftermiddag rejser hr. Beck sammen med Moltke. Han skal hjem til sin fars 75 års fødselsdag, og han kommer først tilbage tirsdag. Forstanderen kom fredag aften og rejser i eftermiddag. 6. klasse er i København og skal spille komedie i Herlovianersamfundet. Øhnen er med som påklæderske og kommer ikke hjem før tirsdag.

18. april

I dag var her konfirmation i kirken, og den blev transmitteret. Det var meget højtideligt at overvære, især var det smukt at høre organist Larsen synge solo af en kantate, som Juel Møller havde skrevet tekst til og han selv melodi.

7. maj

I går var det hr. Becks fødselsdag, og ungerne vækkede ham om morgenen ved at synge uden for hans sovekammerdør og bagefter overdænge ham med blomster. Hr. og fru Guldberg var her til fødselsdag og bliver til i morgen.

28. maj

I går var det sidste skoledag for alle klasser, og på mandag begynder mundtlig eksamen. Studenterne roede i aftes på åen og sang af fuld hals den ene studenter sang efter den anden.

23. juni

I går havde vi så dimission, og vi havde da en travl dag; vi var færdige klokken halvet. Schiøler blev skoleduks, som han har været hele året, og han holdt en morsom festtale. I aften er der så translokation for de øvrige klasser, og i morgen rejser hele flokken på ferie. Vi har inviteret lille Bencard op til jordbær i aften.

11. august

Hr. Beck medbragte en lille feriegave til mig fra Skagen; det var en kødhammer, som jeg så tit har savnet, og han har drillet mig, fordi jeg bankede kød med skaffet af min brødkniv.

I morgen bliver vi færdige med hovedrengøringen, og vi er stolte over, at vi har gjort det hele selv i år uden konehjælp.

18. august

I nat havde vi den længste luftalarm, vi har oplevet. Den varede fra kl. halvet til kl. halvfire, og de stakkels nye unger vidste slet ikke, hvor de skulle hen, så vi er møjsøvnige.

30. august

Ak, hvad er der ikke sket, siden jeg sidst sludrede med min lille bog, både festligt og sørgeligt.

Vi havde vor årlige fugleskydning i lørdags, og her var ualmindelig mange Gammel-Herlovianere, og der var også mange til ballet om aftenen, der i år varede til klokken 12, så vi var ikke færdige før klokken 1. Jeg var møgtræt og faldt snart i søvn, men blev vågen ved 5-tiden ved nogle mærkelige drøm. Jeg stod op og så ud ad vinduet og så da blink efter blink over skoven og hørte samtidigt maskingeværskud og forstod da, at der kæmpedes om vor nye, pragtfulde kaserne, da der havde svirret allehånde rygter om, at tyskerne ville overtage magten her i landet fuldstændigt. Vi sov ikke meget mere, og om morgenen blev vore anelser bekræftet. Ak, hvor vemodigt og tungt. En eneste faldt og oven i købet ved et vådeskud - en ung sergent, hvis forlovede er stuepige her på skolen. Alle sendte hende blomster i dag. En premierløjtnant er død af sine sår, og 3 sårede ligger på sygehuset.

Danmark er nu erklæret i undtagelsestilstand, regeringen er afsat, kongen bevogtet, og alle love kommer nu fra Berlin. - Igen må vi bøje nakken og lade os

trampe på, fordi vi kæmpede for retten og sandheden.

1. september

I dag har jeg været inde på sygehuset og melde mig som bloddonor.

12. september

I dag har hr. Bech fået lov af Værnemagten at tage til København, og vi nød at være os selv og drak morgenkaffe heroppe i stuen. Langkær kom op og fik en kop med.

Så kørte Eskild efter post, og jeg gik til høstprædiken, hvor provsten mindedes vore faldne fra 29. august og fremsagde verset: »Guds fred med vore døde«.

18. oktober

I dag har jeg haft hele pigeflokken med i forstanderlejligheden og festsalen, da forstanderen kommer i morgen på grund af, at gamle rektor Bagge, der blev 98, er død og skal begraves herfra.

Tyskerne har 2 gange været her og efterteret skolen på alle leder og kanter, så vi går og ryster for, at de skal komme igen og sige, at nu skal de bruge den.

10. december

I går eftermiddag var vi nede og se komedien, som i år er Holberg: »Ulysses von Ithacia«, noget rædsomt gammelt bavl, men drengene gjorde sandelig, hvad de kunne for at få noget ud af rollerne. I dag har jeg været i forstanderlejligheden sammen med Erna, og i morgen får vi så piskende travlt, da vi i år skal have komediebal igen. Det har vi ikke haft, siden krigen udbrød.

Nu i aften ringede frk. Kemp fra København, om Oluf måtte komme og bo hos os i morgen nat, og det glæder vi os selvfølgelig til midt i travlheden.

18. december

I aftes var vi til julegilde hos oldfruen, og vi morede os som sædvanlig dejligt. Vi havde selv i år syet en lille ting hver og givet til lotteriet, og jeg havde lavet et lille vers om hver enkelt af pigerne. Vor nye pige Hedvig, som er af ubestemmelig oprindelse, sad med tårer i øjnene, det skind, da juletræet blev tændt, og vi sang de gamle julesalmer. Hun har sikkert aldrig været med til noget så hyggeligt.

I aften skal her være gasgilde på Vuen, og i morgen tidlig rejser drengene hjem på juleferie. □

To billeder fra fru Eskildsens album.

Foto: Steffen Gjørupl

Set dernede fra

Af lektor Mads Nielsen

Foråret sprang ud en lørdag - som sig hør og bør: derved kunne 3.g's bølgegren blive det tungtvejende argument for at give skolen fri fra klokken 12.00! Siden d. 22. april hvor det lykkedes at minde naturen om dens cykliske pligter (godt hjulpet på vej af brødrister og hårtørreernes milde føhn), har bølgegrenen stået smukt i vase uden for rektors kontor.

Kalenderen markerer ellers tydeligt nok, at skoleliv er 90% vane og fast rytme: Vi har således siden februar markeret foråret med de traditionelle skolerejser (til Venezia, Lissabon, Firenze og Rom) og med at modtage besøg udefra, bl.a. fra Næstveds venskabsby Sopot, som sendte en busfuld lærere og elever. Også individuelle besøg har vi haft, her kan bl.a. nævnes undervisningsinspektør Aase Herskinds besøg med pædagogisk fællesmøde for hele lærerkorpsset - meget inspirerende.

3.g's hueprøve - omtalt andetsteds - og hovedskolens komedie er også sikre forårstegn - for slet ikke at glemme »Forårskoncerten« som den officielle forårsfest med et bugnende udbud af musikalsk underholdning, som bl.a. 1.g's forældre var inviteret med til. Den modsvares af »Maskeballet«, som er en ren elevfest, der også efterhånden er ved at blive tradition, i år suppleret med en vellykket fællesspisning som optakt.

To arrangementer har imidlertid skilt sig lidt ud og fortjener derfor speciel omtale.

»Public Speaking Competition« - mesterskab i talekunst på engelsk - blev afholdt for første gang i festsalen d. 28. februar. En opfordring fra ESU, The English Speaking Union, som er en ærverdigg britisk kulturinstitution med Queen Elisabeth som protector, havde givet inspirationen. Skolens engelsklærere i gymnasiet havde gødet jorden og lokket hele 15 deltagere til at melde sig. Samtidig havde vi sikret os velvillig og højest kompetent bistand i dommerpanelet, som kom til at bestå af årets trolletaler, skuespiller Joen Bille samt to native

speakers - og mødre: Kathlene-Gaylene Iermin, Seinhuus, og Victoria Bernstorff, Gyldensteen. Spillereglerne overtog vi fra ESU, som benytter de samme regler ved den årlige finale i London: der tales i præcis fem minutter (plus/minus 45 sek!) på engelsk og uden manuskript (palm cards allowed), efterfulgt af to minutters nærgående spørgsmål fra salen.

Ikke sært at tre af de tilmeldte blev ramt af akut helbreds svækkelse. Men altså: en almindelig tirsdag aften stillede de tolv modige op over for panelet og de godt 150 kammerater, som fyldte festsalen. Efter lodtrækning om rækkefølgen gik det løs med indlæg om Punishment, Wearing Masks, My Addiction to Doctor Martin's Boots, Roleplaying Games, Being Brought Up a Catholic og mange andre. Der var lydhørhed og mange klapsalver fra et livligt publikum - og meget omhyggelig votering fra dommerne. Det internationale pointsystem tillader et samlet maximum på 100

points. Heraf for Contents of Speech (35), Appearance on Platform (20) Voice (30) og General Effectiveness, Eye Contact + Timing + Pauses etc. (15). Da skolen har mange engelsksprogede elever, var det sproglige niveau naturligvis højt - og dommerne kom på en vanskelig opgave. Vinder blev Samuel Sieck som talte om masker (og selv viste én som effektiv optakt!) og andenpladsen gik til Benjamin Grand Hansen (Om Roleplaying Games - Dungeons and Dragons), som netop ikke har sine engelske sprogkundskaber fra udlandet!

Begge kvalificerede sig til finalestævnet i København, hvor det lykkedes Benjamin at vinde gruppen for »over 18-årige«, hvilket giver ham en rejse til Arizona til oktober!

Desværre falder finalen i London midt i eksamenstiden, og da deltagere ikke må være over 18 år udelukkes mange danske 3.g elever fra denne chance. Men alene en finaleplads ved den danske finale, som afholdtes d. 30. marts på Øregaard, var jo ærefuldt. ESU var værter, og præmieuddelingen skete ved ESU's danske præsident, den amerikanske ambassadør.

Vigtigst var det dog at mange herlovanere fik blod på tanden og kunne se det spændende i udfordringen: It's a

Camilla Løjtved Petersen prøver hue hos hr. Winther fra fa. Haagensen.

challenge - it's fun - and it's useful!
Forhåbentlig bliver konkurrencen et af de faste forårstegn i fremtiden.

Søndag d. 2. april holdtes en mindehøjtidelighed i kirken for herlovianere, der faldt under 2. verdenskrig. Det blev en eftermiddag, som mange diplere vil huske. Kirken var enkelt og smukt pyntet, og diplerne fyldte sammen med de inviterede pårørende og repræsentanter for diverse myndigheder i kirken, da fanen blev ført ind. Forstanderen kom i sin tale ind på hver enkelt af de herlovianere, som er nævnt på mindetavlen, deres baggrund, alder osv. og gjorde på den måde fortiden levende for de mange diplere, der fyldte kirken. Efter talen nedlagde bl.a. elevrepræsentanterne Peter Bernstorff og Sofie Skade-Rasmussen en krans, og skolens kor sang. Særligt indtryk gjorde det, da Kirsten Ingerslev 3.g, ledsagede Inge Olhoff-Jakobsen i et altparti fra Bachs Juleoratorium. Stefan Philip Hansen ('86) ledsagede fællessangen på orglet.

Efter højtideligheden i kirken var skolen vært for en sammenkomst i festsalen for pårørende og inviterede gæster - og for diplerne blev eftermiddagen også en god optakt til de lokale arrangementer til festligholdelse af befrielsen, hvor de deltog i fakkeltog og illumination af skolen. □

Forårskoncerten, lidt af et udstyrsnummer.

Tirsdagsfrokoster

Februar til maj

Tiden, man siger, den går og den går og vi følger med hånd i hånd femoghalvfems havde frokost hver måned på tirsdag og så klokken tolv. Denne gang må skrives om februar, marts, nu april, milde maj. Tivolihallen så altid fin søgning: ved bord sad der tolv. Foran man grov efter vandrør og guldet(?) i blæsten og regnen. Føler for fremtidens plads foran Rådhusets mure med få biler? Rundt omkring bordet i det bageste rum diskuteredes også finanser og fond samt

Billeder her som forud berettet; men den dystre herre med ordner var svær at bedømme, men Tzar, velkendt fra Danmark og Rusland bagpå er skrevet at vi ser her Alexander den Tredje fra riget i øst.

Alvorligt man diskuterede:

Mindehøjtid på skolen den anden april i vor kirke med Verdenskrigs faldne fra skolen og Herlovianernes flok.

Tivolihallen står klar til os juni den sjette, derefter Tivoli-Grøften, men kun juli firtal, hvor bordet står dækket. Altid en tirsdag den første hver måned og så klokken tolv.

Slott ('64)

Herlufs- holm- fonden

har fra 1. januar d.å. fået
ny formand.
Kaj-Dorph-Petersen ('43)
afløstes af
Axel Kierkegaard ('57).
Kierkegaard vil i næste
nummer fremkomme
med en orientering.

Golfmesterskabet 1995 for gammel-herloviaere

Hermed erindres om, at årets golfturnering afvikles fredag den 25. august på Skjoldenæsholm Golfbane. - Alle, der tidligere har tilkendegivet interesse for at deltage, vil modtage en direkte invitation på et senere tidspunkt. De, der kan tænke sig at deltage, men endnu aldrig har kontakten Hans Ole Knudsen herom, kan gøre dette på nedenstående adresse.

Hans Ole Knudsen, Højbro Plads 17, 3.,
1200 København K.
Telefon: 33 93 38 20 - Telefon kontor: 33 11 30 20.

Personalia *Endelig lykkedes det!*

Husk at: Indlæggene i »Personalia« modtages fra »gamle« elever og personer med tilknytning til skolen, der indsender nyheder og avisudklip om deres klassekammeraters virke og bedrifter samt meddelelser af interesse om skolen og tilknyttede aktiviteter. Omfanget af »Personalia« beror dels på antal nyheder og dels på, at der er kendskab til nyhederne. I denne forbindelse er det forbundet med vanskeligheder for en enkelt person at overvåge de knap 3.000 navne, der er tilknyttet skolen og dens nærmeste kreds af støtter. Personaliaredaktøren har til sin overraskelse opdaget, at der blandt gamle elever og personer tilknyttet skolen ikke er kendskab til, hvordan meddelelser og nyheder kommer redaktionen i hænde. For at råde bod på dette skal der derfor henvises til det enkle i nyhedsformidlingen, som blot består i, at nyheder og meddelelser sendes til personaliaredaktøren enten pr. post eller pr. telefon/telex.

Adressen er:
Personaliaredaktør
Svend Bahn Sanger
Hillerødvej 134A
3300 Frederiksværk
Telefon/Telex: 47 77 75 50.

1923
Georg C. Bruun forsvarer i et indlæg i Berlingske Tidende Bi-

kuben og substansen penge i forbindelse med et ungdomsportræt af forfatteren Søren Kierkegaard. Forholdet var bragt på bane i et tidligere indlæg, hvor det var udlagt som usmageligt at kæde Søren Kierkegaard sammen med den usle mammon. Georg C. Bruun pegede på, at Søren Kierkegaard uden synderlig tvivl benyttede sig af bankvirksomhed til forvaltning af sin ikke ubetydelige formue.

Fhv. generalsekretær for Nordisk Råds danske delegation og nestor for Nordisk Råd **Frantz Wendt** fyldte den 24. februar 1995 90 år. Frantz Wendt var lektor i historie og samfundsvidenskab ved Københavns Universitet, da han i 1943 blev direktør for Foreningen Norden og i 1952 blev han dansk generalsekretær i Nordisk råd. Han er det nordiske samarbejdes grand old man og en af de drivende kræfter bag det nordiske samarbejde siden 1943.

1928
Tidl. landsdommer Erik Hastrup fyldte den 12. februar 1995 85 år. Erik Hastrup blev dommer i Østre Landsret i 1955, hvor han var en tålmodig og elskværdig håndhæver af lov og ret, indtil svigtende helbred tvang ham til at søge sin afsked som 60 årig. Ved siden af gerningen som landsdommer var han i en halv snes år medlem af Den særlige

Klageret. I sit otium var han indtil 1980 dansk redaktør af Nordisk Domssamling, ligesom han dyrkede sin store interesse for ornitologi. Erik Hastrup ydede en stor indsats i ornitologiske foreninger og var i mange år medlem af bestyrelsen for Fabrikant Chas Otzens Dyrefond.

1933
Tidl. rektor, cand. mag. Henrik Hertig, fyldte den 6. februar 1995 80 år. I 1941 tog han skoleembedseksamen i tysk, latin og græsk og underviste på Sct. Knuds Gymnasium i Odense til 1960, hvor han blev rektor i Maribo. Henrik Hertig har været i bestyrelsen for Lolland-Falsters Stiftsmuseum, Foreningen af Danske Kunstmuseer i Provinsen og Storstrøms Amts Museumsråd. Henrik Hertig har også et betydeligt forfatterskab bag sig og har udgivet flere lærebøger, været medarbejder ved Hagerups Konversationsleksikon, udgivet Håndbog i Antikkens Mytologi og har redigeret bogserien »Fra Antikkens Verden«.

1938
Fhv. salgschef Palle Oluf de Bang fyldte den 23. februar 1995 75 år. Han blev uddannet indenfor handel og industri med afgang fra Niels Brocks Handelsskole 1943. Efter en kortere år-række i farve- og lakbranchen blev han ansat som disponent i Dania Skomaskiner A/S, København og fra 1964 til 1987 var han salgschef i Vilh. Pedersen Maskinfabrik A/S, Høng. Palle de Bang beskæftigede sig også med slægtsforskning, og han har således på eget forlag skrevet og udgivet en slægtstrilogi om Bangerne, ligesom han er forfatter til Bang-tavlerne i Danmarks Adels Aarbog 1991 til 1993. Desuden skrev han »Dipelår på Herlufsholm 1931 til 1938« i anledning af 850 års jubilæet i 1985. På fødselsdagsmorgen spillede fru Kirsten de Bang »Gud danne os af ler ...« som blev sunget af fhv. organist Andreas Larsen.

1938 (2. Mellem 1935)
Major Anders Lassen blev, på 50 årsdagen for sin alt for tidlige død den 9. april 1945, mindet ved navngivelsen af vejen til Minderlund. Anders Lassen er den dansker, som er højest dekoreret af de allierede krigsførende nationer for sin indsats under den 2. verdenskrig, og han er en af de få danskere, hvis indsats bragte

de allieredes allestedsværende tvivl til ende om Danmarks placering i de allieredes rækker. Anders Lassen kæmpede i den engelske hær som følge af manglen på officiel dansk militær tilstedeværelse i de allieredes rækker. I flere avisers indslag om Anders Lassen påpegedes det, at danskere, som på grund af manglen på dansk officiel militær repræsentation i de allieredes rækker, kæmpede i engelsk, norsk, hollandsk, amerikansk og canadisk tjeneste, ikke er hædret fra dansk side for deres indsats, da de set fra officielt dansk hold ikke kæmpede for Danmark. Kristeligt Dagblad påpegede i en artikel den 8. april 1995 det åbenlyst forkerte i bl. Officersskolens praksis med at klasserne på skolen, som opkalder sig efter tidligere mindeværdige officerer, er udelukket fra at benytte navne på danske officerer som Anders Lassen, da kun navne på officerer, som var i dansk uniform kan benyttes.

1940
Claus Jessen påpegede i et læserbrev i Berlingske Tidende den 29. marts 1995, at der i et tidligere indlæg i avisen blev »begået hærværk« på baggrunden for bombningen af Shellhuset. I indlægget blev det påstået, at bombningen blev foretaget for at tilgodese privatpersoners interesser, og ikke, som det reelt var, en beskyttelse af modstandsbevægelsen, som på det tidspunkt var hårdt presset af besættelsesmagten og dens danske håndlangere.

1942
Forpagter, civilingeniør Ivar Reedtz-Thott kritiserede i et indlæg i Berlingske Tidende Øresundsforbindelsen, som åbenlyst synes at være et rent politisk projekt uden folkelig opbakning.

Bestyrelsesformand, civilingeniør Christian Arnstedt, FLS Industries, fratræder formandsposten på den kommende ordinære generalforsamling. Christian Arnstedt forlader posten på grund af alder efter en mangeårig succesfuld ledelsesfunktion i virksomheden.

1943
Skovridder Jørgen Eske Bruun medvirkede den 1. februar 1995 i udsendelsen »Panorama« og fortalte om sit virke som chef for Sorø Akademi's Skovdistrikt siden 1961.

Skovrider Jørgen Eske Bruun, Sorø Akademis skovdistrikt, var den 27. februar 1995 i audiens hos Dronning Margrethe i forbindelse med sin fratreden som skovrider for statsskovdistriktet.

Direktør, civilingeniør Ebbe J. B. Christensen fyldte den 16. marts 1995 70 år. Ebbe J. B. Christensen er en igennem årene kendt erhvervsmand fra tidligere poster som bl.a. adm. direktør for Holmegaards Glasværker og koncernechef for Gutenberggruppen. Han kender dog til strid storm, da han som bestyrelsesformand for Hafnia måtte lægge ryg til kritikken af kuldsejlingen af koncernen. I dag bor Ebbe J. B. Christensen i England og varetager bestyrelsesarbejdet for Sophus Berendsens britiske datterselskab Rentokil samt en bestyrelsespost i Skandinavisk Holding.

Overlæge, dr.med. Steffen Gjørup fyldte den 2. april 1995 70 år. Steffen Gjørup blev læge i 1952 og forsvarede sin disputats om akut nyreinsufficiens i 1961. Som speciallæge i intern medicin og i medicinske nyresygdomme har Steffen Gjørup været tilknyttet Bispebjerg Hospitals afdeling C fra 1964 til 1991, senest som leder af afdelingen. Baseret på sine organisatoriske evner har han præget udviklingen inden for lægestanden igennem sin indsats i mange af Lægeforeningens udvalg. Ikke mindst har han som leder af uddannelseskomiteens sekretariat præget efteruddannelsen af den danske lægestand. I 1975 blev han medlem af Akademiet for de tekniske videnskaber og var i en årrække i ledelsen af Det Medicinske Selskab i København.

1949
Højesteretspræsident Niels Pontoppidan deltog den 31. januar 1995 i en debataften i Juridisk Forening med temaet »Folketinget og domstolene«.

Overlæge, dr. med. Jørgen Worm-Pedersen er af Sundhedsministeriet fra den 1. juni 1995 blevet genbeskikket som sagkyndig rådgiver for Sundhedsstyrelsen i neuromedicin indtil 31. maj 1998.

1949 (1. mellem 1945)
Godsejer Erik Juel, Juelsberg, har af Det særlige Bygningsyn modtaget tilsagn om Dkk

750.000 til fornyelse af taget på godset. I forbindelse med tildekningsnøglen for finansiering af istandsættelse af bevaringsværdige bygninger søges der derfor efter de resterende Dkk 750.000 til gennemførelsen af tagfornyelsen.

1950
Journalist Hans Bischoff redigerede en billedserie til befrielsesbudskabet, som blev sendt den 4. maj 1995 på 50 årsdagen for Danmarks befrielse. I forbindelse med et interview om redigeringen fortalte han om aktiviteten på Herlufsholm, efter at budskabet om tyskernes kapitulation var modtaget. Skolen havde fungeret som opbevaringscentral for modstandsbevægelsen, og der var efter kapitulationen en livlig trafik på skolen i forbindelse med afhentning og fordeling af våben og andet udstyr.

1951
Hofmarskal, generalmajor, forstander Ian Søren Haslund Christensen er blevet tildelt Frihedskampens Veteraners Hædersplakette.

Ambassadør Troels Simon Peter Branner er blevet udnævnt til ambassadør i Marokko.

1953
Overlæge Steen Borberg, Lægeforeningens Hovedbestyrelse, udtalte i forbindelse med fyringen af Rigshospitalets ombudsmand, at det er synd for ombudsmandens ideen, at tilhørsforholdet ikke var afklaret på en trykkelig måde. Han efterlyser derfor et klagesystem for patienterne, placeret uafhængigt af statsamtterne.

Overlæge, dr. med. Leo Ranek, Rigshospitalet, fyldte den 29. januar 1995 60 år. Leo Ranek blev læge i 1961 og senere speciallæge i intern medicin samt dr.med. Han har været formand for Rigshospitalets Overlægeforening og har i mange år haft sæde i hospitalets apparaturudvalg. Leo Ranek har siden 1966 været tilknyttet Rigshospitalets afdeling A, hvor han i 1975 udnævntes til overlæge. Leo Ranek er en af landets førende eksperter i leverskader, og han står for den medicinske del i forbindelse med levertransplantationerne på Rigshospitalet.

1953 (4. mellem 1950)
Adm. direktør Jens Herman Balthazar Münter, FLS Industri-

es, er af ejerne af koncernen blevet udpeget til ny formand for koncernen. Jens H. B. Münter har et dybtgående kendskab til koncernen, som han kom til i 1964, og han har siden 1989 haft bl.a. formandsposten i Potagua. Han overtager posten som formand for koncernen efter Chr. Arnstedt (*42).

1953 (4. mellem 1950)
Overlæge, dr. med. Klaus Hou-Jensen, Rigshospitalet, fyldte den 1. februar 1995 60 år. Han blev læge i 1963 og speciallæge i patologisk anatomi og histologi i 1969 og samme år dr. med. Under sin uddannelse på forskellige hospitaler, bl.a. i Congo, fattede han interesse for patologien og arbejdede som patolog på Stanford University i Californien. Han blev i 1973 ansat ved Patologisk Institut, Centralsygehuset i Hillerød og i 1975 på Finsen-institutts patologi-afdeling. I dag er Klaus Hou-Jensen overlæge ved Rigshospitalets patologi-afdeling, hvor han de seneste år har været administrerende overlæge. I forbindelse med sit speciale inden for kræftsygdomme har han været en af fagsætterne af landsdækkende undersøgelser for bryst- og lymfekræft og han har som medlem af European Society of Pathology sørget for, at København i 1995 er vært for en international patologikongres.

1953 (5. mellem 1951)
Skoledirektør Henry F. Dichman, Gentofte Kommune, fratræder efter eget ønske sin stilling ved udgangen af juli 1995 for at blive førtidspensionist. Henry F. Dichman har været ansat i Gentofte Kommune siden 1979. Han blev skoledirektør i 1988.

1954
Rektor, cand. mag. Ole Svend Andreasen, Virum Gymnasium, fyldte den 4. marts 1995 60 år. Ole S. Andreasen stammer fra en skipperslægt fra Thurø og tilbragte sin første barndom i USA og sejlede med sin fars skib i kystfart under krigen. Efter krigen flyttede familien hjem til Danmark - nærmere betegnet Svendborg. Han blev cand. mag. fra Københavns Universitet og lærer ved Nørre Gymnasium i 1961. I 1973 blev han udnævnt til rektor for Midt fyns Gymnasium og i 1982 blev han rektor for Virum Statsgymnasium, som udmærkede sig ved at nedbrænde

samme dag, han tiltrådte. Ole Svend Andreasen stod derfor for opbygningen af gymnasiet, som vi kender det i dag, og har i den senere tid rettet gymnasiet mod en specialisering i musiske og sportslige fag. Ole Svend Andreasen er uden for skolekredsen kendt som en ihærdig kapsejler og dommer i kapsejladser samt som leder af klasseorganisationer og klubber inden for sejlsport.

Adm. direktør John Hornemann fyldte den 27. januar 1995 60 år. John Hornemann har fået sin praktiske erfaring i trælastfirmaet Dalhoff Larsen & Hornemann, hvor han bl.a. igennem en årrække var udstationeret i Ghana. Elfenbenskysten og i Congo. Sin teoretiske viden har han fået på universitetet i Imede i Schweitz og på Stanford University i Californien. I 1957 blev han direktør og i 1981 adm. direktør, til han fratrådte i 1991 og overtog posten som bestyrelsesformand. John Hornemann har været foregangsmand for en økologisk rigtig brug af regnskovsområder og stod bl.a. bag etableringen af det første regnskovsprofessorat på Landbohøjskolen.

1955
Generalmajor Claus Christian Ahnfeldt-Møllerup er blevet tildelt Kommandørkorset af 1. grad af Dannebrogordenen.

1957 (4. mellem 1954)
Fhv. medlem af Folketinget Jens Peter Rønholt, Danæg, er blevet valgt som formand for Bestyrelsen for Det Danske Fjerkræraad. Han har samtidigt meddelt, at han trækker sig som kandidat for det konservative folkeparti i Haderslev til næste valg.

1959
Christian Lohse, Danmarks Miljøundersøgelser, omtalte i en artikel i Risø-Nyt problemerne omkring Ozonlaget samt problemerne omkring lavthængende ozondannelser i byområder. Problemerne har været kendt længe i udlandet, hvor man bl.a. i Tyskland siden 1987 har informeret og advaret befolkningen, hvis ozontallet var for højt (som pollentallet). I 1994 forsøgte man enkelte gange i dansk TV at bringe ozontallet, men dette tiltag forsvandt igen. Ozon på »gadeplan« dannes ved en fotokemisk reaktion, når sollyset rammer kvælstof og kulbrinter (smog). Resultatet er, at blodets evne til iltoptagelse re-

duceres væsentligt og det er derved forbundet med fare at udføre hårdt fysisk arbejde, sport og arbejde i højder (stillaads m.m.).

Adm. dir. Henrik Nyegaard, IBM Danmark A/S, blev i Børsen den 26. januar 1995 interviewet om IBM's fremgang på det konkurrencemæssige hårde marked for EDB. IBM Danmark A/S er en af de mest effektive afdelinger af IBM og totalt set, inklusive konkurrenterne, ligger IBM Danmark A/S helt i top. IBM har i de sidste år gennemført en global omlægning, som har betydet, at IBM Danmark A/S nu leverer programmanualer, CD'er og disketter til alle IBM's kunder i hele verden. IBM Danmark A/S har nu 4.650 medarbejdere og er en af vækstskaberne i den europæiske EDB-verden.

1959 (4. kl. 56)

Oberst Christian Lennart Linois de Scheel er blevet tildelt Ridderkorset af 1. grad af Dannebrogordenen. I forbindelse med tildeelingen var Christian Lennart Linois de Scheel i audiens den 27. februar 1995 og takkede Dronning Margrethe for korset.

1960

Virksomhedsejer, farmaceut, HD, MBA Lars Foghsgaard, Scandinavian Mobility International, er i forbindelse med den vækst, som er i virksomheden, gået på børserne i København, Stockholm og London. Virksomheden, som producerer og forhandler hospitals- og plejehjemsudstyr, har i øjeblikket en kapital på 175 millioner kroner, og der åbnes for en kapitaludvidelse på 400 millioner kroner. Lars Foghsgaard købte virksomheden ved et management buy-out i 1988.

1962

Instruktør Joen Bille har instrueret filmportrættet af Grevinde Danner. Protrættets titel er »Svane-kød« og er en filmatisering af forfatteren Maria Helleberg's biografi »Louise længe leve«.

Landsdommer Knud A. Knudsen er af dommerforeningen blevet udpeget som medlem af kura-tellet for Ugeskrift for Retsvæsen.

1965

Journalist, redaktionssekretær Erik Svarre fyldte den 10. februar 1995 50 år. Hans vej ind i journalistikken gik den slagne vej via

flere provinsaviser, hvor han lærte håndværket fra bunden, suppleret med et studieophold på School of Journalism/University of Georgia, som blev finansieret af et scholarship. På Dagbladet Børsen fungerer han som redaktionssekretær og er en sikker inspirator og ankermand for alle de redigerende opgaver og avissektioner, som han arbejder med. Erik Svarre indgår i sin funktion som ledende medarbejder og designer i forbindelse med udviklingen af EDB styring og brug af informationssamfundets tekniske udvikling på Dagbladet Børsen. Inden for bladverdenen har Erik Svarre haft flere tillidsposter og nyder stor faglig respekt.

1967

Godsejer Ulrik greve Holstein Holsteinsborg, Formand for »Det Forsvarshistoriske Center Masnedøfortet«, fremviste Masnedøfortet for Dronning Margrethe den 6. juli 1994. Ulrik Holstein har som formand været den drivende kraft for at gennemføre en istandsættelse af fortet, som har haft en forsvarsmæssig betydning igennem tiderne. Fortets storhedstid var under 1. og 2. verdenskrig, hvor det indgik i kystforsvaret som fast stilling for kystartilleriet. Fortet indgår nu i en række af aktive, historiske museumscentre. Til den totale gennemførelse af istandsættelsen forsøger Ulrik Holstein at skaffe de sidste 5 millioner kroner.

Godsejer Ulrik greve Holstein Holsteinsborg var den 16.11. 1994 vært for TV i forbindelse med udsendelsen Danmarks Slotte og Herregårde. I udsendelsen blev problemerne i forbindelse med drift og generationsskifte af de store godsbesiddelser belyst på en så åben og grundig måde, at regeringen senere har forslået at ændre loven om generations-skifte, så dette finansielt muliggøres.

Tegner Jens Hage, Berlingske Tidende (og Herlovianeren), blev sammen med de to andre tegnere Erik Werner og Tom Wikborg beskrevet i Berlingske Tidende den 2. januar 1995. Jens Hage's tegninger har vi kunnet nyde igennem en årrække både i forbindelse med politik i avisen og i vores eget blad.

1968

Professor Phillippe Grandjean, Odense Universitet, er med i le-

delsen af et europæisk projekt, der over de næste tre år skal sættes ind imod kviksølvforureningen i den brasilianske regnskov. Foreningen er opstået ved gulduvindingen i regnskoven, hvor kviksølvtilsætning bruges ved udvaskning af guld fra malm. På grund af den uorganiserede udvinding af guld, som pågår i regnskoven, benyttes der ikke genindvindingsudstyr til kviksølvbehandlingen med det resultat, at kviksølvet sættes fri i naturen, primært til skade for naturen og sekundært til skade for personalet i minerne.

1971

Godsejer Peter Iuel, Formand for Planteavlssudvalget i region Storstrømmen, påpegede i Landsbladet for Planteavlere, at der bør arbejdes for en fremskyn-delse af udbetalingen af hektarstøtte, da ventetiden i øjeblikket er uacceptabel.

1973

Godsejer Kim A. Berner, Claus-holm Slot, modtog den 30. juli 1994 »Europa Nostra« diplom for bevarelsen af Clausholm Slot og park. Kim A. Berner og familie har i de sidste 30 år gennemført en tilbundsgående renovering og restaurering af såvel slot som park fra en ruin til et af Danmarks smukkeste bygningsværker. Slottet er, som Danmarks første barokslot, opført på den europæiske liste over bevaringsværdige og seværdige bygninger. Prisen blev overrakt af Prins Henrik, der er præsident for den danske afdeling af Europa Nostra.

1976

Lyriker, forfatter, Arkitekt MAA, cand. arch. Jens Fink-Jensen har omskabt sin børnebilledbog »Jonas og Konkylie« - med illustrationer af Mads Stage - til også at være en plancheudstilling. Udstillingen, som er en vandredstilling, havde premiere på Glad-saxe Hovedbibliotek den 25. marts. Udstillingen vil man derefter tilbyde børnebiblioteker over hele landet. Samtidigt er en fortsættelse af Jens Fink-Jensens bog »Jonas og Himmeltelet« under forberedelse fra forfatteren.

1980

Godsejer Peter Tillisch, Rosenfeldt Gods, lagde lokaler til egns-spillet »des mere Stakkarle Hades...«, da det i juni blev gennemført i Vordingborg. Den smukt restaurerede agerrumslade byg-

get i 1670'erne var en perfekt ramme for spillet, som var en del af sommerens store arrangement »I Chr. 4's fodspor«.

Andet og andre

(Uden for Verona)

Lektor Mads Nielsen, Herlufsholm, fyldte den 12. april 1995 60 år. Mads Nielsen kom til Herlufsholm i 1964 efter 2 år på Næstved Gymnasium. Han har fra starten været sovesalslærer og deltaget aktivt i skolens udvikling, herunder i integrationen af piger, først som duple og senere som pible. Hans evne til nytænkning og hans kreativitet har præget mange kulturelle aktiviteter, spændende fra skolekomedier til dramaundervisning og opførelser. På en række studierejser og som gæstelærer i USA har han oparbejdet et godt kendskab og forbindelser til flere kostskoler, som skolen nu har forbindelse med. Han tog initiativet til udgivelsen af skolens blad »Herlufsholm Kontakt«, som er elevernes, forældrenes og lærernes pendant til dette blad. Endelig er han en højt værdsat skribent ved nærværende blad.

Lektor Jørgen Hvidtfeldt, Herlufsholm, fyldte den 13. marts 1995 50 år. Jørgen Hvidtfeldt har virket på skolen i 27 år og var konstitueret rektor under konflikten mellem tidligere forstander Bernt Johan collet og tidligere rektor Gert Olsen.

Sognepræst Inger Elise Krogh fra Skt. Jørgens Kirke i Næstved er af menighedsrådet for Herlufsholm blevet valgt som ny sognepræst efter sognepræst Dan Sørensens. Hun tog den teologiske embedseksamen ved Københavns Universitet i 1968 og efter en halv snes år i Holbæk og Naks-kov kom hun til Skt. Jørgens Kirke.

Døde Her boje vi os stille ned

1919

Tidl. sognepræst Knud Aarup afgik ved døden den 16. marts 1995. Knud Aarup tog den teologiske embedseksamen 1925 og læste videre i Strassbourg og ar-

bejdede derefter 3 år hos Dansk KFUM i Paris. I perioden 1930 til 1948 var han præst i Vig og Nr. Asminderup i Roskilde Stift, hvorefter han flyttede til Fyn og blev sognepræst i Kerte. Her virkede han til sin pensionering. Han skrev en række bøger om de gotiske katedraler i Frankrig og om det romanske Frankrig. Om det danske skrev han bøgerne «Fynske Traller og Joduter» og »Biskop Jacob Madsens Visitatsbog«. I 1952 modtog han den franske orden »Officier d'academie«.

1920

Tidl. direktør Henrik Nikolaj

Rosenvinge afgik ved døden den 14. marts 1995. Henrik N. Rosenvinge overtog i 1935 ledelsen af Grenaa Dampværeri, da hans far døde. I 25 år drev han virksomheden indtil han i 1960 fratrådte direktørposten og foresatte som bestyrelsesformand for dampværeriet. I sin fritid var han aktiv i hjemmevernet, som det lå ham meget på sinde at opretholde.

1939

Tidl. departementschef, cand. polit. Hans Jørgen Kristensen afgik ved døden den 29. januar 1995. Hans Jørgen Kristensen blev ansat i Landbrugsministeriet

i 1947 og blev i ministeriet til sin afgang i forbindelse med pension. Hans Jørgen Kristensen var attaché ved Danmarks Faste Delegation ved OEEC i Paris i begyndelsen af 50'erne og statskonsulent 1962 til 1972, hvor han blev afdelingschef, indtil udnævnelsen til topstillingen som departementchef i 1976. Hans Jørgen Kristensen fyldte flere vigtige poster for Danmark gennem sit virke i Landbrugsministeriet, såsom formandsskabet for Det Danske FAO-Udvalg. I 1986 blev Hans Jørgen Kristensen kommitteret ved Landbrugsforsøgsanlægget i Viborg indtil sin pensionering i 1991.

1957

Advokat Viggo Dresing, Esbjerg, afgik ved døden den 2. april 1995. Viggo Dresing blev juridisk kandidat i 1956 og var fuldmægtig hos Thuesen og Bødker i Esbjerg. Hans livsværk var advokatfirmaet Koch, Dresing og Falsner, som, ikke mindst i kraft af Viggo Dresings dynamik og ry som erhvervsrådgiver, blev et af Vestjyllands største advokatfirmaer. Han var i en årrække formand for Esbjergs Advokatforening og en meget benyttet erhvervsadvokat. I sine sidste år var han aktiv for opbygningen af lokalradioen i Esbjerg og støttede denne.

Alt i Herlovianerudstyr hos

RINGSTEDGADE 2 - NÆSTVED - TLF. 53 72 03 90

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450004826650